

Engagement har ingen alder

Finn Løkkegaard og 68 andre kunne sidste år fejre 50-års jubilæum i DM. **Side 40**

A-kasser vejleder
forskelligt om
skattefri præmie

12

Skab rytme
i dit arbejdsliv

20

Patentstrid
i Højesteret

28

Hongkongs paraply-
revolution startede
på universitetet

32

SOMMERSKOLE 2015

VARM OP TIL SOMMEREN MED ET INTENSIVT KURSUS I LEDELSE

Som noget nyt udbyder CBS Executive Sommerskole en række 3-dages kurser den 1. - 3. juni 2015 til dig, som ønsker at blive udfordret og inspireret på et ledelseskursus med et højt fagligt og akademisk niveau.

På kurset "Introduktion til strategisk ledelse" får du en grundlæggende indsigt i strategifaget, mens "Distance i arbejdslivet" giver dig ny viden om, hvordan arbejdet på distancen

bedst muligt kan organiseres og ledes. "Mobiliser viljen til organisatorisk forandring" har fokus på tre elementer i forandringer: Processer, modstand og lederskabet.

Kurserne er praksisnære med debatter og diskussioner med klar forbindelse til deltagerens ledelsesudfordringer og med udgangspunkt i en række forskningsbaserede/teoretiske præsentationer.

**HUSK, AT DU FÅR 10% I RABAT, HVIS DU TILMELDER DIG INDEN 1. MARTS 2015.
LÆS MERE OM ALLE VORES KURSER PÅ SOMMERSKOLE.DK**

CBS
EXECUTIVE

Ja, god undervisning skal have højere status på universiteterne

Kvalitets- og relevansudvalget fremlægger i sin endelige rapport "Nye veje og høje mål" en række forslag til forbedring af kvaliteten på de videregående uddannelser. En af de centrale anbefalinger er en justering af den universitære stillingsstruktur, så undervisning får en højere prioritet i bedømmelser og karriereudvikling. Det skal være meriterende at fokusere på udvikling af fagdidaktik og nye undervisningsformer, der imødekommer mangfoldigheden i studenterpopulationen.

Det har DM kæmpet for, i alle de år jeg har været med til at forhandle ansættelsesvilkår for universitetslærere. Og det er slået fast i alle stillingsstrukturer, vi har forhandlet på plads siden før årtusindskiftet. Det er unødvendigt og spild af tid at kaste sig ud i endnu en revision af stillingsstrukturen. Og dertil rummer Kvalitetsudvalgets forslag om nye stillingstyper en vis risiko for at underminere af sammenhængen mellem forskning og undervisning. En helt unødvendig risiko at løbe, for mulighederne for at variere vægtningen mellem undervisning og forskning er allerede til stede. De skal bare udnyttes langt bedre end i dag.

Mange steder er der allerede initiativer i gang for at realisere den fælles målsætning om at opprioritere undervisningsdelen. Og det er de lokale initiativer, der skal understøttes. Det vil være virkelig kontraproduktivt, hvis det christiansborgske mantra om "uddannelser i verdensklasse" fører til flere centrale pålæg, detailreguleringer og dokumentationskrav. Politikerne må udvise selvdisciplin og overlade de konkrete tiltag til undervisere, institutter og studienævn.

Det er værd at bemærke, at Kvalitetsudvalget dokumenterer, at den kollegiale anseelse og anerkendelse af god undervisning vægter højest hos underviserne. Det bør være afsættet for at realisere stillingsstrukturens bestemmelser om, at fremragende undervisning

reelt sidestilles med de ypperste forskningskvalifikationer. Begge dele er lige nødvendige, for at universiteterne uddanne dygtige kandidater, der som aktive deltagere i forskningsbaseret undervisning har tilegnet sig den nyeste viden, udviklet en kritisk og kreativ tankegang og opnået de kvalifikationer, der er nødvendige for en fortsat udvikling af samfund og erhvervsliv.

Men hvis det ikke er stillingsstrukturen, der står i vejen, hvad skal der så til? Man kunne jo begynde med formuleringerne i stillingsopslagene, der som oftest fortsat betoner forskningsdelen højere end kompetencer og erfaring i undervisning. Men det må-

ske allervigtigste er selve ansættelsespolitikken, da balancen mellem fastansatte, der både forsker og underviser, og ansatte i tidsbegrænsede stillinger flere steder er blevet alt for skæv. Det er især en

tendens på de naturvidenskabelige områder. Det betyder, at undervisningsdelen og ansvaret herfor fordeles på stadig færre undervisere.

Ansættelsespolitikken er et anliggende for universitetets ledelse, der godt kunne gøre mere i forhold til at sikre flere faste ansættelser. Men der er en klar sammenhæng til den måde, midlerne aktuelt tildeles efter. Og det er her, politikerne skal slå til. Tilstrækkelige og langsigtede basisbevillinger og højere taxametre, der giver mulighed for faste ansættelser af undervisere, der brænder for at udvikle undervisningen i samspil med de studerende, er et konkret politisk initiativ, der ganske sikkert vil kunne højne kvaliteten. Og med den forudsætning må politikerne gerne holde universitetsledelserne op på kravet om at ansætte og belønne flere forskere, der satser på at udvikle undervisningen.

"Forskere, der satser på at udvikle undervisningen, skal belønnes".

Ingrid Stage

Hovedbestyrelsen for Dansk Magisterforening

Ingrid Stage, formand

Peter Grods Hansen,
DM Offentlig

Anita Kildebæk Nielsen,
DM Offentlig

Anders Chr. Rasmussen,
DM Offentlig

Frederik Dehlholm, DM Privat

Camilla Gregersen, DM Privat

Bjarke Friberg, DM Privat

Leif Søndergaard,
DM Forskning & Videregående
Uddannelse

Olav Wedege Bertelsen,
DM Forskning & Videregående
Uddannelse

Thomas Vils Pedersen,
DM Forskning & Videregående
Uddannelse

Hans Beksgaard, DM Forskning
& Videregående Uddannelse

Erik Alstrup, DM Forskning &
Formidling

Inger Staahl Jensen, DM
Honorar- og timelønnede, del-
tidsansatte og arbejdssøgende

Hanne Götzsche, DM Pensionist

Charlotte Palludan,
Fagforeningslisten

Mette Thygesen,
DM Studerende

Hans Chr. Gørup Nilsen,
DM Studerende

DM for seniorer

Det var en venlig kollega, der gjorde redaktionen opmærksom på, at hun tilfældigt var faldet over et usædvanligt højt tal. Ikke færre end 69 medlemmer af DM kunne sidste år fejre 50-års jubilæum i foreningen. Det er mere end 3.400 års medlemskab tilsammen, havde Gitte, vores kollega, regnet ud.

Den oplysning var værd at tygge lidt på i en historieløs tid, hvor fortællingerne om fagbevægelsen vel mest kredser om den vingskudte danske model, om medlemmer, der tager flugten, og om den udfordring, det er overhovedet at få de unge til at interessere sig for at blive en del af det.

Finn Løkkegaard og Kela Kvam blev begge født i starten af 30'erne, hvor arbejdsløsheden, især blandt unge magistre, var stærkt stigende. De meldte sig ind i Dansk Magisterforening i 1964, hvor foreningen havde i alt knap 4.000 medlemmer, hvoraf 40 pct. underviste i gymnasieskolen.

Allerede dengang florerede forestillingerne om de resterende verdensfjerne 60 pct., der bare gik rundt og var aldeles samfundsnyttige: "Han er ikke sund og naturligvis uden sund fornuft og sunde sanser. Han bruger ikke bryllcreme og sidder naturligvis over ved de baller, han i øvrigt ikke kommer til". Sådan skrev cand.mag. og litteraturanmelder ved Information, Torben Brostrøm, i 1963 i Magisterbladet om de fordømte, han mødte.

Historikeren Finn Løkkegaard voksede op sammen med vel-færdssamfundet og med et væld af muligheder for at undervise, lave film og skrive bøger. Kela Kvam blev første kvindelige professor i teatervidenskab i Danmark og brugte sin sociale indignation i sit arbejde. Tilsammen rummer de vigtige historiske vidnesbyrd om magisteridentiteten, om et fagligt engagement og om samfundsudviklingen gennem mere end et halvt århundrede. To gode, rige arbejdsliv, men samtidig en påmindelse om, at det ikke er første gang i historien, når vi nu oplever, at humanisterne skal redegøre for deres samfundsværdi, og at de nyuddannede akademikere må kæmpe hårdt for at finde fodfæste på arbejdsmarkedet.

DM Pensionister har næsten 2.000 medlemmer fordelt på fire regionale klubber. De rejser, holder foredrag for hinanden, dyrker deres fælles faglige interesser og kommer med politiske indspark til både overenskomstforhandlinger og ansættelsesvilkår. To 50-års jubilare slår historiske kolbøtter i dette nummer af Magisterbladet.

FASTE RUBRIKKER

- 3 LEDER Ja, god undervisning skal have højere status
- 9 SIDEN SIDST
- 30 NYE BØGER
- 38 NYE BØGER
- 48 SIDEN SIDST
- 51 NYE BØGER
- 53 NYE BØGER
- 55 DEBAT
- 58 FAGLIGT FORUM
- 61 DM · MEDLEMSTILBUD

62 LEDIGE STILLINGER

72 MEDDELELSER

Magisterbladet:
Peter Bangs Vej 30
2000 Frederiksberg
Telefon 38 15 66 00 (kl. 10-16)
Telefax 38 15 66 65
Internet: www.magisterbladet.dk
e-mail: magisterbladet@dm.dk

Al henvendelse vedr. abonnement og adresseændring: 38 15 66 00 og bed om medlemsafdelingen. Abonnement på Magisterbladet koster 225,50 kr. per kvartal.

Redaktion:
Pernille Siegumfeldt
(ansvarshavende)
psi@dm.dk

Lisbeth Ammitzbøll
la@dm.dk

Martin Ejlersten
me@dm.dk

Thomas Bøttcher
tb@dm.dk

Sidse Rølle Jakobsen, sekretær
srj@dm.dk

Direkte telefon:
38 15 66 52

Annoncer:
DG Media a/s
St. Kongensgade 72
1264 København K
Tlf. 70 27 11 55
Fax 70 27 11 56

Design og produktion:
Datagraf Communications
www.datagraf.dk

“To gange fortalte MA mig i telefonen, at arbejde i selvstændig virksomhed under ingen omstændigheder tæller med”.

ARTIKLER

- 7 Museumsforskere får bedre vilkår
- 7 Nyuddannede magistres jobsituation forværret
- 10 Gode jobmuligheder i Norge

- 12 “Skattefri præmie – glem alt om det”
- 20 Skab rytme i dit arbejdsliv
- 24 Iværksætterpilotordning savner humanister

- 26 Københavns tillidsreform tager et spring videre
- 28 Patentstrid om nordisk model ender i Højesteret
- 32 Svær start på året for Hongkongs demokratibevægelse

- 36 “Debatten har været tiltrængt”
- 40 Engagement har ingen alder

Forsidefoto: Mikkel Østergaard

Oplag: 45.000 eksemplarer

ISSN 0903-7349

Kontrolleret af

FMK
FORSKUNGS- og
MAGISTERKONTROL

Kontrolleret oplag: 32.486
i perioden 1. 7.2012-30. 6.2013

Produktionsplan:

Nr. 3 2015
Udkommer: 20. marts
Deadline debat: 9. marts
Deadline annoncer: 11. marts
Deadline kalender: 11. marts

Nr. 4 2015
Udkommer: 17. april
Deadline debat: 7. april
Deadline annoncer: 8. april
Deadline kalender: 8. april

Nr. 5 2015
Udkommer: 22. maj
Deadline debat: 11. maj
Deadline annoncer: 11. maj
Deadline kalender: 11. maj

DM - DEN FORETRUKNE FAGFORENING FOR SCIENT.ER OG HUMANISTER

SOM STUDIEMEDLEM I DM OG MA FÅR DU:

Fagligt fællesskab. Værdifulde kurser og arrangementer. Karrierevejledning og juridisk rådgivning både til studiejob og som færdiguddannet. Økonomisk sikring ved ledighed. Rabat på fitness, forsikring, bank, aviser, bøger, mad, rejser.

MELD DIG IND PÅ
CANDPORTALEN.DK

ME DM

MA MAGISTRENS A-KASSE
DM DANSK MAGISTERFORENING

MUSEUMSFORSKERE FÅR BEDRE VILKÅR

For første gang siden 1997 er stillingsstrukturen for forskere ved statens museer blevet forbedret. De får nu samme vilkår som deres kolleger på universiteterne.

Forbedrede karriereveje og flere penge i lønposen bliver resultatet, når det videnskabelige personale ved arkiver, museer og biblioteker fremover løftes op på samme niveau som deres forskerkolleger på universiteterne.

Stillingsstrukturen for museumsforskere har ikke været reguleret i 18 år, men med den ny aftale, som er en del af overenskomsten på statens område, indføres stillingskategorierne forskningsprofessor MSO, postdoc og vi-

denskabelig assistent, mens stillingsbetegnelserne kandidatstipendiat og forskningsassistent udgår.

For de videnskabelige assistenter bliver tillægsniveauet 37.200 kr., hvilket er en forbedring på 1.200 kr. Men også seniorforskere og seniorrådgivere har udsigt til flere tillægskroner. Her er løftet henholdsvis 7.700 kr. og 1.200 kr.

Endelig giver aftalen mulighed for varige ansættelser som forsker, seniorforsker og forskningsprofessor.

Om aftalen siger DM's formand, Ingrid Stage:

“En stillingsstruktur med samme forskerstillinger skaber en bedre karrierevej og mulighed for større mobilitet mellem universiteter og arkiver, biblioteker og museer. Det passer til den ændring, der kom med museumslovens større vægt på forskning. Og en ny stillingsstruktur og tilsvarende ny og bedre tillægsstruktur har vi arbejdet på at få gennemført siden 2011”. *tb*

Nyuddannede magistres jobsituation forværret

Nyuddannede magistre taber terræn til både nyuddannede ingeniører og djøf'ere.

Mens der det seneste år er lidt fremgang at spore på jobmarkedet for nyuddannede ingeniører og djøf'ere, går det modsat for magistrene. Over 33 procent af de nyuddannede magistre går ledige. Derimod oplever nyuddannede djøf'ere et mindre fald på to procentpoint til nu 30 procent og ingeniører et tilsvarende fald til 26 procent. Det viser de seneste ledighedstal for december måned 2014 fra Akademikerne.

“Udsvingene i tallene er stadig så små, så det er svært at påstå, at der er tale om en reel trend. Men udviklingen viser, at der er betydeligt flere ledige dimittender i december 2014 end året før, fordi der er kommet flere ny-

uddannede ud. Så arbejdsmarkedet har ikke kunnet opsluge den ekstra tilstrømning”, siger Jens Mølbach, som er sekretariatschef i Akademikerne.

Bekymrende udvikling

Det er ifølge ham en bekymrende udvikling. På resten af arbejdsmarkedet har der nemlig været en nedgang i ledigheden. Så der forestår et stort arbejde med at skabe flere jobåbninger til akademikerne.

At andre faggrupper aktuelt klarer sig bedre end akademikerne, skyldes ifølge Jens Mølbach, at andre faggrupper på arbejdsmarkedet ikke oplever den samme voldsomme tilstrømning af nyuddannede. Det handler derfor om

at skabe flere arbejdspladser for akademikere. Især i det private, men også i det offentlige, hvor mange magistre har fundet job i undervisningssektoren.

Det er desuden værd at bemærke, at magistrenes jobsituation trods alt er langt bedre, end den har været tidligere.

“Før finanskrisen var magistrenes ledighed betydeligt højere. Nu er der ikke den store forskel på magistre, djøf'ere og ingeniører. Magistrene har i kriseårene klarer sig relativt bedre end ingeniørerne og djøf'erne ved at udnytte den store ekspansion på uddannelsesområdet”, siger Jens Mølbach. *me*

VIDENS FESTIVAL

20 FOREDRAG PÅ 12 TIMER MED BL.A.:

- ▷ **TOR NØRRETRANDERS** FORFATTER
- ▷ **LONE FRANK** JOURNALIST
- ▷ **JAN GRARUP** FOTOGRAF
- ▷ **KNUD ROMER** FORFATTER
- ▷ **VINCENT HENDRICKS** PROFESSOR
- ▷ **ANNE-CATHRINE RIEBNITZSKY** FORFATTER
- ▷ **JOSEFINE KLOUGART** FORFATTER
- ▷ **LASSE RIMMER** KOMIKER
- ▷ **ADAM PRICE** MANUSKRIPTFORFATTER M.V.
- ▷ **UFFE ØSTERGAARD** PROFESSOR
- ▷ **KRISTIAN PEDERSEN** DIREKTØR FOR INSTITUT FOR RUMFORSKNING OG RUMTEKNOLOGI VED DTU

RÆSON

LØRDAG 21. FEBRUAR KL. 10.00-22.00 I DEN SORTE DIAMANT
BILLET: 495 KR. BESTIL PÅ VIDENSFESTIVAL.DK.

ARRANGØRER: RÆSON, DM – DANSK MAGISTERFORENING, DET KONGELIGE BIBLIOTEK

Foto: Polfoto

OVERARBEJDE GIVER RØDVINSTUD

Folk med lange arbejdsdage drikker mere end kollegerne, har finske forskere fundet ud af ved at studere undersøgelser af over 300.000 medarbejdere i 14 lande. Det skriver Videncenter for Arbejdsmiljø.

Hvis arbejdsugen kravler over 48 timer, stiger risikoen for et højt alkoholforbrug med 13 pct. sammenlignet med forbruget hos kolleger, der arbejder mellem 35 og 40 timer. Studiet af overarbejde og alkohol er foretaget af finske forskere, der har sat grænsen for et højt alkoholforbrug ved 14 genstande for kvinder og 21 genstande for mænd. Sammenhængen mellem overarbejde og forhøjet indtag af spiritus er ifølge forskerne uafhængig af køn og social status.

Blokade fortsætter mod UCplus

DM bevarer presset på UCplus' sprogcentervirksomhed, der ikke vil indgå overenskomst med Lærernes Centralorganisation. DM har sammen med GL iværksat en sympatiblokade. Derfor må ingen DM-medlemmer lade sig ansætte på UCplus' sprogcentervirksomhed. Lærernes Centralorganisation har forsøgt at opnå overenskomstdækning siden begyndelsen af 2012. Hidtil uden held. Blokaden trådte i kraft i juni 2014.

CBS-ANSATTE GÅR FRI AF FYRINGER

67 frivillige og tillidsrepræsentanters forhandlingsevne har reddet CBS' økonomi under den seneste sparerunde. Trods ledelsens sparekrav på 60 mio. kr. bliver ingen afskediget. 51 VIP'er og 15 TAP'er har indgået frivillige fratrædelsesordninger. AC-fællestillidsrepræsentant Ole Helmersen ser tilbage på en hård tid:

“Værst har det selvfølgelig været for de kolleger, der har følt sig i farezonen, fordi deres institutter skulle spare meget store beløb. Nu kan alle ånde lettet op, i den forstand at afskedigelser bliver undgået, men vi mister viden og erfaring, og presset stiger på de kolleger, der er tilbage”.

DANEFÆ SÆTTER REKORD

Foto: Nationalmuseet

For Nationalmuseet blev 2014 et rekordår for danefæ. Danske amatørarkæologer indleverede 7.176 genstande til lokale museer. Nationalmuseets direktør, Per Kristian Madsen, glæder sig over de mange fund fra Danmarks fortid, men er også en smule bekymret:

“Jeg er naturligvis glad for, at de mange detektorfolk redder så meget danefæ som muligt, men de mange fund viser også, at dyrkingen af marker slider hårdt på vores fortidsminder, og desuden medfører det et pres på både lokalmuseers og Nationalmuseets ressourcer”.

Nogle af de mange fund kan nu opleves på Nationalmuseets danefæudstilling, der vises hele 2015.

“Med undtagelse af gruppen af de mest ambitiøse børn har drenge et dårligere udbytte af uddannelse end piger – kloden rundt og helt uafhængigt af sociale lighedsindikatorer”.

Gijsbert Stoet, lektor i psykologi ved University of Glasgow, til Weekendavisen

Gode jobmuligheder i Norge

Tre nordjyske kommuner er gået sammen om at ansætte en Norgeskonsulent, og det er en succes. På to år har Stein Erik Linna hjulpet adskillige magistre med at få fodfæste på det norske jobmarked, hvor akademikerledigheden i januar nåede ned på 1 procent.

Der er forskelle på det danske og det norske arbejdsmarked, fastslår Stein Erik Linna, Norgeskonsulent med base i Hjørring i Nordjylland. Mens vi danskere er til hurtige beslutninger, ynder nordmændene at tænke sig rigtig godt om. Det betyder, at det godt kan tage et par måneder at lande et job i Norge. Men til gengæld er der ofte tale om et godt job. Med plads til udvikling og udfordringer – og ofte til en pæn løn.

“Mulighederne for at få job i Norge er store, også for nyuddannede, for Norge har brug for akademisk arbejdskraft. I øjeblikket er den generelle akademikerledighed én enkelt procent efter i længere tid at have ligget stabilt på 0,9 procent. Det svarer til fuld beskæftigelse”, siger han.

Siden november 2012 har han været ansat som Norgeskonsulent i Nordjylland. Frederikshavn, Hjørring og Brønderslev Kommuner gik sammen om et projekt, der skulle finde norske arbejdspladser til ledige nordjyder, og det er gået så godt, at Stein Erik Linna nu ikke længere er projektansat, men er ansat i en fast stilling. På de godt to år har han hjulpet 350 ledige nordjyder fra 70 forskellige faggrupper med at få

job i Norge, og i alt har det sparet de tre kommuner for 36 millioner kroner i overførselsindkomster. Tilsammen har kommunerne investeret 1,7 millioner kroner i driften af Norgeskantoret, så det har været en overordentlig god forretning, fastslår Ivan Leth, formand for Arbejdsmarkedsudvalget og Det lokale Beskæftigelsesråd i Hjørring Kommune.

“Herudover ved vi, at der er ledige fra andre dele af landet, der gennem informationsmøderne hos os har fået blod på tanden og selv søgt og fået job i Norge, så projektet har bidraget til en bedre økonomi i mange dele af landet”, siger han. Han anslår, at den samlede besparelse i sociale ydelser i form af dagpenge og kontanthjælp på landsplan når op på 50 mio. kroner.

Personlige kompetencer tæller også

Ifølge Stein Erik Linna har danske akademikere et godt ry i Norge. Dels kommer danskerne med nogle rigtig gode uddannelser i bagagen, dels har de danske kandidater nogle kompetencer, som nordmændene sætter pris på:

“I Danmark er arbejdsformerne under studietiden anderledes end i Norge. Nyuddannede kandidater fra

Danmark er ofte mere erhvervsrettede end de norske dimittender, og så er danskerne generelt kendt i Norge for at have en høj arbejdsmoral. Også personlige kompetencer er noget, som nordmændene går meget op i, og det siger jo noget om en jobansøger, at vedkommende er villig til at rejse til et fremmed land for at få arbejde”, siger Stein Erik Linna.

Når Norgeskonsulenten taler med ledige akademikere – både nyuddannede og erfarne – er et af hans argumenter for at søge nordpå, at der er meget at lære, både fagligt og menneskeligt. Og så tæller arbejdstimerne med i dagpengeregnskabet herhjemme.

“Fagligt kan du måske lære en ny metodik og nogle nye måder at arbejde på, som du kan bruge senere i din karriere, og så giver det jo under alle omstændigheder mere at være i arbejde i Norge end at sidde i Danmark og være ledig”, siger han.

Ifølge Stein Erik Linna er startlønnen for en nyuddannet akademiker i Norge ofte op imod 500.000 norske kroner. Godt nok er den norske kronekurs lavere end den danske, og forbrugerpriserne højere i Norge end i Danmark, men til gengæld er den norske skat lavere.

Stein Erik Linna koncentrerer sig primært om de ledige i de tre nordjyske kommuner, men akademikere fra alle dele af landet er velkomne, når Norgeskonsulenten med jævne mellemrum holder informationsmøder om jobmulighederne i Norge. Tidspunkterne bliver annonceret på www.jobsinorge.dk, hvor det også er muligt at finde anden relevant information om jobsøgning og arbejdsliv i Norge. <<

“Mulighederne for at få job i Norge er store, også for nyuddannede, for Norge har brug for akademisk arbejdskraft. I øjeblikket er den generelle akademikerledighed nede på én enkelt procent, og inden for undervisningssektoren var den faktisk 0,9 i januar måned. Det svarer til fuld beskæftigelse”.

Stein Erik Linna, Norgeskonsulent i Hjørring, Frederikshavn og Brønderslev Kommuner

BLIV JOURNALIST PÅ 2 ÅR

// Siden gymnasietiden har jeg flirtet med tanken om at blive journalist. Uddannelsen har kvalificeret mig til at arbejde som journalist. Den var helt målrettet, alt hvad jeg har lært, bruger jeg i mere eller mindre grad. Jeg bruger faktisk det hele.

— Helene Høm har en teaterbaggrund og arbejder i dag hos TV2 Bornholm

FØLG DIN DRØM OG BLIV FAGJOURNALIST

Fagjournalistuddannelsen er for ikke-journalister, som gerne vil arbejde med journalistik. På uddannelsen får du et sikkert greb om grundlæggende journalistiske redskaber, teorier og metoder. Du lærer det journalistiske håndværk. Idéudvikling, research, analyse, interview, vinkling og formidling.

Tag fagjournalistuddannelsen på 2 år på deltid. Uddannelsen forudsætter en videregående uddannelse og 2 års erhvervs-erfaring. Kom til informationsmøde om uddannelsen i:

København: 19. marts 2014

Aarhus: 26. marts 2014

Læs mere og tilmeld dig informationsmødet på dmjx.dk/fagjournalist

SKATTEFRI PRÆMIE:

“Glem alt om det”

Selvstændig virksomhed tæller under ingen omstændigheder med ved beregning af den skattefrie præmie. Den besked fik Thorkil Thorsen to gange fra sin a-kasse, som senere måtte indrømme, at den tog fejl. Han endte med 25.000 kroner ekstra i hånden.

Den skattefrie præmie. Det er gulero-den, som skal få mange tusinde af danskere til at fortsætte med at arbejde, når de ellers er berettiget til at gå på efterløn efter et langt arbejdsliv.

Thorkil Thorsen kendte til flere, som ved deres 65-års dag fik udbetalt en skattefrie præmie på ca. 150.000 kroner fra deres a-kasse. Efter mere end 35 års medlemskab af Magistrenes A-kasse (MA) fylder han 65 år i august 2014 og søger derfor også om den skattefrie præmie. Men da brevet fra MA om udbetalingen af præmien dumper ind ad døren, ser resultatet noget anderledes ud, end han havde regnet med.

“Du har ansøgt om at få udbetalt den skattefrie præmie, og vi har nu opgjort den til 63.570 kroner”, står der indledningsvis i brevet. Videre står der skrevet:

“Præmien er beregnet ud fra, at du har arbejdet i 2.474 timer fra den 13-06-2012, hvor du opfyldte toårskravet frem til din 65-års-dag. Det giver dig ret til fem præmieportioner”.

Thorkil Thorsen er målløs.

“Jeg blev noget harm. Jeg havde været fuldtidsforsikret i alle årene. Og i de seneste 15 år, hvor jeg har været halvtidsansat, har jeg sideløbende arbejdet som selvstændig i en tilsvarende størrelsesorden. I den femårsperiode, hvor man opgør arbejdet til beregning af den skattefrie præmies størrelse, havde jeg altså sammenlagt arbejdet i et omfang, næsten som om jeg var fuldtidsansat. Alligevel får jeg kun fem ud af 12 præmieportioner”, fortæller Thorkil Thorsen.

MA har udelukkende talt lønarbejdertimer. Både til beregningen af tidspunktet for opfyldelsen af toårskravet og til beregningen af timer til optjening af præmieportioner. Thorkil Thorsen fortæller, at MA to gange fortalte ham, at arbejdet i eget firma slet ikke tæller med.

“Jeg forestillede mig, at en a-kasse er til for medlemmernes skyld, og at den giver os fyldestgørende og rigtig information. Men to gange fortalte MA mig i telefonen, at arbejde i selvstæn-

dig virksomhed under ingen omstændigheder tæller med i regnskabet”, siger Thorkil Thorsen.

Både MA's oplysninger til Thorkil Thorsen og det fremlagte regnskab bag hans skattefrie præmie skulle vise sig at være forkerte. Det klagede han over og fik flere tusinde kroner ud af. Men før vi kommer så langt, hopper vi tilbage til 2013.

Tæller ikke med

På det tidspunkt er Thorkil Thorsen 64 år. Den uddannede kultursociolog bor i Svaneke på Bornholm med sin kone. Hver anden uge pendler han til København. Det har han gjort i en årrække. Hans selvstændige konsulentfirma varetages primært fra hjemmadressen, mens lønarbejdet foregår i København. Firmaet startede han tilbage i 1999, samtidig med at han blev ansat som seniorforsker på deltid på Forskningsenheden for Almen Praksis.

Thorkil Thorsen har i en årrække beskæftiget sig med alkohol- og nar-kotikaforskning og sundhedstjenesteforskning. Han har arbejdet i et par ministerier, været forskningsstipendiat på et par universitetsinstitutter og projektleder på Dansk Sygehus Institut (DSI). Da han startede i sit nuværende halvtidsjob, ville han prøve at være selvstændig. Konsulentfirmaet arbejder primært med forskning, evaluering og kvalitetsudvikling inden for sundheds-

og socialområdet. Det er gået ganske godt. Han har i alle årene haft passende eller rigeligt med arbejdsopgaver. I den selvstændige

enmandsvirksomhed har han suppleret lønnen og timerne i halvtidsansættelsen i et omfang, så han aldrig har fået supplerende understøttelse, selv om han i alle årene har været fuldtidsforsikret i a-kassen.

I efteråret 2013 bliver Thorkil Thorsen i et brev fra MA inviteret til

et informationsmøde på Bornholm for derboende a-kasemedlemmer, som er ved at nå pensionsalderen. Thorkil Thorsen bliver forhindret i at møde op. Så han ringer til en konsulent i MA for at melde afbud.

“Vi talte om løst og fast. Jeg fortalte så, at jeg ville fortsætte med at arbejde, i hvert fald til jeg blev 65, for så at få min skattefrie præmie. Da fortalte konsulenten mig, at jeg maksimalt kunne få halvdelen udbetalt, fordi jeg kun havde været deltidsansat. Og jeg kunne glemme alt om mine arbejdstimer i min selvstændige virksomhed”, fortæller Thorkil Thorsen.

Han havde på intet tidspunkt været arbejdsløs og fået understøttelse. Han havde jo skaffet supplerende indtægter via sit deltidsarbejde som selvstændig.

“Jamen det tæller ikke med”, lød svaret til ham fra MA-konsulenten.

Knap et år senere i juni 2014 modtager han brev fra MA, som i anledning af hans forestående 65-års fødselsdag informerer ham om, at tilhørsforholdet til MA dermed automatisk ophører. MA takker for hans medlemskab og redegør for reglerne om optjening af den skattefrie præmie. Herunder bl.a., at man skal have arbejdet mindst 3.120 timer som fuldtidsforsikret for at opfylde toårskravet, og at der for hver 481 timers efterfølgende arbejde udløses en præmieportion. Ikke ét ord om, at “arbejde” ikke bare er indtægtsgi-

vende arbejde, men udelukkende er lig med lønarbejde.

“Jeg tænkte derfor, at den første information, jeg fik i 2013 om, at selvstændig virksomhed ikke tæller med, måtte være fejlagtig, og at konsulenten ikke kendte

reglerne tilstrækkeligt”, siger han.

Han forstår ikke MA's afsluttende regnestykke i august 2014, som kun giver ham fem præmieportioner. Han ringer derfor til MA og undrer sig over det pauvre resultat. Men igen får han at vide, at han kan glemme alt om den selvstændige virksomhed.

“Jeg hader uretfærdighed, så jeg gik i gang med grundigt at undersøge, hvordan reglerne er”.

SKATTEFRI PRÆMIE

- For at optjene ret til en skattefri præmie skal man have arbejdet i sin efterlønsperiode. Man skal opfylde en 2-års regel, hvor efterlønnen er udsendt i to år, og man skal i perioden have arbejdet 481 timer per præmie.
- Den fulde præmie svarer til 12 x 481 timer og derfor i alt 5.772 arbejdstimer. Den skattefri præmie udgjorde 12.714 kroner i 2014 for fuldtidsforsikrede. Det svarer til 152.568 kroner. For deltidsforsikrede er den fulde skattefri præmie på ca. 50.000 kroner mindre.

“MA har ikke informeret tilstrækkeligt om reglerne”, mener Thorkil Thorsen.

» “Men jeg kan godt være stædig. Jeg hader uretfærdighed, så jeg gik i gang med grundigt at undersøge, hvordan reglerne er. For MA har ikke informeret tilstrækkeligt om reglerne”, siger Thorkil Thorsen.

Forskellige vejledninger

Han fandt snart ud af, at flere a-kasser på deres hjemmeside vejleder forskelligt om grundlaget for den skattefri præmie. De selvstændiges a-kasse, ASE, har én udlægning. MA har en anden, mens Akademikernes skriver noget tredje.

“Når jeg ser på vejledningerne, kan jeg ikke svare på, hvad der er min ret og pligt. Det er svært at se, hvad der er op og ned i reglerne”, siger Thorkil Thorsen.

I lov om arbejdsløshedsforsikring står der ellers om den skattefri præmie, at hvis man har drevet selvstændig virksomhed i et “væsentligt omfang”, kan kravet til beskæftigelse også opfyldes.

I et skriftligt svar til Magisterbladet understreger Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR), at det er a-kasserne, der undersøger og træffer afgørelse i de konkrete sager i

henhold til lovgivningen på området. Det er derfor a-kassen, som vurderer, om beskæftigelseskravet er opfyldt i det enkelte tilfælde.

STAR pointerer, at der med arbejde i “væsentligt omfang” forstås, at beskæftigelsen i den selvstændige virksomhed har haft et omfang, der kan sidestilles med lønarbejde i over 30 timer per uge. Væsentligt omfang vurderes ud fra virksomhedens art, branche, medlemmets personlige arbejdsopgaver og arbejdstid samt virksomhedens omsætning. I vurderingen kan også indgå virksomhedens placering, åbningstid, antallet af ansatte, deres arbejdsopgaver og arbejdstid. Og det er den enkelte a-kasse, der skal foretage en samlet vurdering af,

om medlemmet har drevet selvstændig virksomhed i væsentligt omfang, lyder det.

Men i MA's vejledning om reglerne for den skattefri præmie på a-

kassens hjemmeside står der intet skrevet om, at man skal arbejde mindst 30 timer i virksomheden, for at det betragtes som “væsentligt omfang”. Der står heller intet nævnt om disse regler

i de breve, Thorkil Thorsen modtager fra MA.

Thorkil Thorsen skriver i september 2014 en klage til Arbejdsskadestyrelsen og MA. Idet han henholder sig til 30-timers reglen, påberåber han sig, at det skal medregnes, at han i 2010 har haft en indtjening og en arbejdsomfang i sin selvstændige virksomhed, som langt overstiger indtjening og arbejdstimer i halvtidsansættelsen. Han kan nemt sandsynliggøre, at arbejdsomfang i firmaet i gennemsnit har oversteg 30 timer per uge. Arbejdet har altså haft et væsentligt omfang.

I november får han svar på sin klage fra MA. Nu har a-kassen medtaget arbejdet i den selvstændige virksomhed i 2010 i opgørelsen og beregnet det til 37 timer per uge. Derved bliver to-årskravet opfyldt allerede i november 2011 og ikke som først meddelt i juni 2012.

Følgelig er den egentlige optjeningsperiode nu længere, og det betyder, at det nye regnskab opgøres til syv præmieportioner i stedet for fem.

“Det er ekstra 25.000 skattefrie kroner”, siger Thorkil Thorsen.

Dårligt behandlet

De ekstra penge fik han. Og det glæder ham selvsagt. Men sagsforløbet gør ham vred.

“Jeg har været medlem af MA i hele min karriere. Havde MA været en smule serviceminded, så havde man ikke blankt afvist, at selvstændig virksomhed kan tælle med. I stedet skulle man have informeret mig om, at arbejdstimer i eget firma kan medregnes, hvis der er tale om “væsentligt omfang””, siger han.

Der er yderligere en lille detalje, som får Thorkil Thorsen til at anbefale, at man kontrollerer sin a-kasses beregninger. Han opdagede, at de oplysninger om hans lønarbejde i 2014, som a-kassen havde modtaget automatisk via E-indkomstregisteret, ikke svarede til virkeligheden.

“Det er jo en fejl. Og så kan der jo også være andre fejl i de andre år”, siger Thorkil Thorsen.

Han synes, at det også er værd at henlede opmærksomheden på, at lovbestemmelsen om den skattefri præmie tilsyneladende fortolkes forskelligt i a-kasserne. Er der virkelig en sådan vilkårlighed? Og ikke mindst finder han det beklageligt og besynderligt, at han som mangeårigt fuldtidsforsikret a-kassemedlem nærmest straffes for at have skaffet sig sideløbende beskæftigelse og indtægter gennem selvstændig virksomhed.

“Hvorfor skal det komme os til skade, at vi har fritaget a-kassen for at skulle udbetale os supplerende understøttelse?” spørger han og henviser til alle dem, der supplerer deres deltidslønindtægt med arbejde i egen virksomhed.

“Hvorfor skal selvstændig virksomhed have et såkaldt væsentligt omfang for at tælle med? Og hvorfor er grænsen for “væsentligt omfang” sat til 30 timer om ugen? Hvorfor ikke 15 eller 20 timer?”, spørger han.

“Jeg har selvfølgelig taget den her kamp for mig egen skyld. Men andre med min kombination af lønarbejde og selvstændig virksomhed kan måske lære af det. Man skal ikke bare tro på a-kassens beskeder og affinde sig med forkerte informationer og dårlig sagsbehandling, som kan betyde, at man ikke får udbetalt de penge, man har ret til”. <<

Så forskelligt vejleder a-kasser om skattefri præmie

Magistrenes A-kasse

Du skal have haft dit efterlønsbevis i mindst to år, og du skal have arbejdet i et vist omfang for dermed at opfylde den såkaldte 2-års regel. Fuldtidsforsikrede lønmodtagere skal have haft 3.120 løntimer, deltidsforsikrede 2.496 løntimer, og selvstændige skal have drevet virksomheden i væsentligt omfang i mindst to år. Fortsætter du med at arbejde, efter at 2-års reglen er opfyldt, får du en skattefri præmie, hver gang, du har arbejdet 481 timer eller har drevet selvstændig virksomhed i væsentligt omfang i 13 uger. Den er på 12.901 kr. (2015).

ASE

Som selvstændig opfylder du 2-års reglen, når der er gået mindst to år, fra du fik efterlønsbeviset. Du skal i den periode også have drevet selvstændig virksomhed i væsentligt omfang i sammenlagt to år. I væsentligt omfang vil sige, at arbejdet i virksomheden har haft et omfang, der kan sidestilles med lønarbejde i over 30 timer pr. uge. I denne vurdering indgår virksomhedens art, branche, dine personlige arbejdsopgaver og arbejdstid samt virksomhedens omsætning.

Akademikernes

Drift af selvstændig virksomhed i væsentligt omfang kan medregnes. Timerne i virksomheden sidestilles med en 37-timers arbejdsuge. Ved væsentligt omfang forstås, at arbejdet i den selvstændige virksomhed kan sidestilles med lønarbejde i over 30 timer i gennemsnit pr. uge. Væsentligt omfang vurderes ud fra virksomhedens art, branche, medlemmets personlige arbejdsopgaver, arbejdstid og virksomhedens omsætning. Det er vigtigt at pointere, at omsætningen skal stå i et rimeligt forhold til både de indtægtsgivende arbejdsopgaver i virksomheden og de ikkeindtægtsgivende arbejdsopgaver.

Har Akademikernes A-kasse godkendt, at du kan drive en selvstændig bibeskæftigelse samtidig med efterlønnen, kan dine arbejdstimer i virksomheden også medregnes til den skattefri præmie.

Kilde: A-kassernes hjemmesider, screening i slutjanuar 2015.

EFTER KRITIK

A-kasse vil rette vejledning

Medlem af Magistrenes A-kasse (MA) fik forkerte oplysninger og mangelfuld vejledning om sin skattefri præmie. Afdelingschef i MA Job Marianne Rossander svarer på hvorfor.

Hvordan vejleder I medlemmer, som både har lønarbejde og selvstændig virksomhed, når det skal opgøres, om medlemmet har ret til skattefri præmie og størrelsen heraf?

Når et medlem har registreret sig som lønmodtager hos os og anmoder om at få udbetalt sin efterlønspræmie, så har vi en automatiseret arbejdsgang, hvor medlemmet på en blanket bliver spurgt om sit lønarbejde. Hvis vedkommende har haft selvstændig hovedbeskæftigelse ved siden af – og det er kun denne form for selvstændig virksomhed, der kan tælles med i den skattefri præmie – så ved MA det kun, hvis vi aktivt får det oplyst, eller hvis vi spørger om det. Vi har lært af denne sag, at vi er nødt til at være mere aktive. Så vi vil se på vores breve og dér få spurgt medlemmet, om der er øvrige forhold, vi skal tage med, som fx selvstændig virksomhed.

Skal man som a-kassemedlem selv aktivt foretage sig noget for at sikre sig at få udbetalt sin skattefri præmie, når man har haft både lønarbejde og selvstændig virksomhed?

Som udgangspunkt er det medlemmet, der skal meddele os, hvis der sker ændringer i vedkommendes forhold, men når det er sagt, så skal vi selvfølgelig gøre, hvad vi kan, for at sikre en god medlemsservice. Så vi vil kigge på vores information på hjemmesiden, i breve og blanketter, så medlemmerne bedst muligt bliver klar over, hvilke informationer vi har brug for. Vi

har ikke automatisk adgang til de timer og den indtægt, man måtte have fået med en selvstændig hovedbeskæftigelse, hvis man er registreret primært som lønmodtager. Der er ikke dataudvekslinger mellem skatteregistret og lønindkomstregistret. Er man lønmodtager, får vi tal fra E-indkomstregistret, for arbejdsgiverne har pligt til at indberette løntimer og indtægt for lønmodtagere. Selvstændiges indkomst derimod registreres hos SKAT, og det har vi ikke adgang til.

Men de oplysninger fik Thorkil Thorsen ikke. Så de oplysninger, MA i dag gør tilgængelige for medlemmerne, er vel så ikke tilstrækkelige?

Jeg ved ikke, om medlemmet i denne sag har fået oplysningerne på et andet tidspunkt, men det er altså det enkelte medlems pligt at oplyse det til os, hvis man starter egen virksomhed. Men jeg vil medgive, at vi vil se på, hvordan vi kan være endnu mere aktive i forhold til at få fat i de nødvendige oplysninger fra vores medlemmer.

Ifølge loven skal man have drevet sin virksomhed i et "væsentligt omfang", for at det tæller som opsparing til en skattefri præmie. Hvordan afgør MA, om medlemmet har arbejdet i et væsentligt omfang?

Det er 30 timer om ugen som minimum. Vi mener ikke, det er korrekt, som ASE skriver, at det i gennemsnit skal være 30 timer. Vi har set adskillige afgørelser om spørgsmålet, og de bygger på 30 timer eller mere per uge.

Men det nævner I ikke i jeres vejledning på hjemmesiden?

Nej, det gør vi ikke. Det kan vi godt se, at vi kan gøre mere præcist, og det vil vi selvfølgelig få rettet.

Er det ikke et problem, at ASE skriver én ting i sin vejledning om dette område, mens MA skriver noget andet, for det skaber vel forvirring blandt medlemmerne?

Jo, alle a-kasserne burde skrive det korrekt, så medlemmerne ikke er i tvivl om, hvad de skal forholde sig til. Vi kan af gode grunde ikke bestemme, hvad ASE skal skrive. Vi kan kun forsøge at holde vores sti ren.

Thorkil Thorsen fortæller, at han to gange fik at vide af jeres rådgivere i telefonen, at han skulle glemme alt om sin selvstændige virksomhed, når det gælder opgørelse af arbejdstid og indkomst, som ligger til grund for størrelsen af den skattefri præmie. Hvorfor har jeres rådgivere to gange over for et medlem sagt dette?

Jeg vil ikke kommentere på en konkret sag i Magisterbladet. Hvis medlemmet eller tidligere medlemmer ønsker at rette henvendelse til os om mulige forkerte oplysninger, vil jeg meget gerne kigge på det. Men på baggrund af denne sag vil vi nu gøre alt, vi kan, for aktivt at spørge ind til, at hvis vores medlemmer har haft selvstændig virksomhed som hovedbeskæftigelse, så skal de huske at gøre os opmærksomme på det. <<

UD Dannelse i konkurrencestaten

Konference

14. april 2015 | Musikhuset | **Aarhus**
15. april 2015 | Den Sorte Diamant | **København**

Martin Breum
er moderator

KEYNOTE SPEAKERS

DET KOMPLEKSE SAMFUND

Rasmus Willig, Sociolog og lektor ved Institut for Samfund og Globalisering, Roskilde Universitet Center.

LYDIGHED ELLER MODSTAND?

Arne Johan Vetlesen, Professor i filosofi ved Institutt for filosofi, ide- og kunsthistorie og klassiske språk, Universitet i Oslo.

AT BLIVE MENNESKE OG ARBEJDSKRAFT

Lars Geer Hammershøj, Idehistoriker, sociolog og lektor ved Institut for Uddannelse og Pædagogik, Danmarks Pædagogiske Universitet.

KONKURRENCESTAT OG DANNEDE BORGERE

Ove Kaj Petersen, Professor i komparativ politisk økonomi på Copenhagen Business School.

AT BRÆNDE FOR NOGET

Jørgen Carlsen, Forstander på Testrup Højskole og medlem af Etisk Råd.

DANNELSE ELLER UDDANNELSE?

Jens Thodberg Bertelsen, Rektor ved Odense Katedralskole siden 1989.

Årsdag for ledere 2015

Det handler om tillid

DM inviterer i samarbejde med Dansk Psykologforening, Forbundet Arkitekter og Designere, Jordbrugsakademikerne og Den Danske Dyrlægeforening endnu en gang til årsdag for ledere. I år er omdrejningspunktet tillid i ledelse.

Tid og sted: Fredag 8. maj 2015

Nordatlantens Brygge, Strandgade 91, 1401 København K

Deltagere: Ledere i DM, JA, DP, DDD og FAOD

Program:

09.30 – 10.00 Kaffe og registrering

10.00 – 10.15 Velkomst

Ingrid Stage, formand for DM

10.15 – 11.00 Tillidens filosofi – Hvad kendetegner tillidsforholdet?

Postdoc Gry Ardal Printzlau, Det Teologiske Fakultet, Københavns Universitet

11.00 – 11.15 Pause

11.15 – 12.00 Rationalet bag tillidsreformen

Professor Jacob Torfing, Institut for Samfund og Globalisering, RUC

12.00 – 13.00 Frokost

13.00 – 14.00 Erfaringer med tillidsreformen i Københavns Kommune

Ph.d.-studerende Tina Øllgaard Bentzen, Institut for Samfund og Globalisering, RUC

14.00 – 14.10 Kaffe

14.10 – 14.55 Humor som værktøj til arbejdsglæde

Foredragsholder Karen-Marie Lillielund

14.55 – 15.15 Tak for i dag

Hanne Faurschou, formand for DP's ledersektion og Birgith Sloth, formand for DM Leder

Ordstyrer: Mogens Tanggaard, forhenværende redaktør på Magisterbladet

DM · Dansk Magisterforening

DANSK PSYKOLOG FORENING

FAOD FORBUNDET
ARKITEKTER OG DESIGNERE

Tilmeld dig senest 27. marts på dm.dk/kalender

BLIV GRATIS STUDIE- MEDLEM AF MA OG TJEN 14.690 KR.

SOM STUDIEMEDLEM I DM OG MA FÅR DU:

Fagligt fællesskab. Værdifulde kurser og arrangementer. Karrierevejledning og juridisk rådgivning både til studiejob og som færdiguddannet.

Økonomisk sikring ved ledighed. Rabat på fitness, forsikring, bank, aviser, bøger, mad, rejser.

MELD DIG IND PÅ
CANDPORTALEN.DK

me dm

MA MAGISTRENS A-KASSE
DM DANSK MAGISTERFORENING

Skab rytme i dit arbejdsliv

Rutiner, rytmer og faste aftaler. Det lyder gammeldags, men vaner er en magtfuld allieret i kampen mod stress, kaos og udmattelse i det grænseløse arbejdsliv. En forskergruppe fra RUC anbefaler mere struktur i hverdagen.

Tiden slår ikke til. Du bliver afbrudt hele tiden, og bedst som du troede, du skulle skrive din rapport, har din leder brug for et møde. Eller din kollega har brug for et svar. Eller din enhed skal indgå i et nyt projekt med en anden enhed, og nu skal du i en fart besvare en byge af mails om dit og dat. Eller en kunde/borger/studerende/klient står pludselig i receptionen eller på dit kontor og har brug for din hjælp.

Når dagen er forbi, er du træt. Du føler ikke, at du er kommet videre. Rapporten skal stadig skrives, og du er pinligt bevidst om, at det nu er dig, der er proppen i din kollegas arbejdsproces. Hun skal bruge rapporten nu, og du havde jo lovet ...

Du kender det. Stress og jag er vilkåret for mange vidensmedarbejdere. Sådan behøver det ikke at være. Det påstår en forskergruppe fra

RUC, der gør op med HR-dogmer om konstant udvikling, kreativitet og selvrealisering gennem arbejdet. De anbefaler i stedet, at vi sætter mere struktur på arbejdslivet.

“Nærvær, koncentration og fordybelse kommer sjældent af sig selv på en moderne arbejdsplads”, siger Henrik Lambrecht Lund, lektor ved Institut for Miljø, Samfund og Rumlig Forandring ved RUC.

“Vi bør tilpasse organisationer til menneskets behov for ritualer og forudsigelighed”.

RUC-forsker Henrik Lambrecht Lund

“Derfor løser vi ofte de små opgaver først og udskyder de store opgaver til senere. Nogle gange er det godt og effektivt, andre gange sænker det produktiviteten og frustrerer os selv. Udvikling er godt, og kreativitet er godt, men mennesket er ikke biologisk og mentalt parat til matrix-organisation og kravet om konstant og total fleksibilitet. Vi bliver mentalt overbelastede”.

Flere faste aftaler

Sammen med sine kolleger i forskergruppen Bæredygtigt arbejdsliv har Henrik Lambrecht Lund undersøgt ef-

fekten af rytmer i arbejdslivet på en skole, et conferencecenter og en industriarbejdsplads.

Forskernes konklusion er klar. Vænen er din ven. Manglen på grundrytmer i hverdagen kan føre til psykisk nedslidning og stress. Det gælder også akademikere.

“Det er jo påfaldende, at mange vidensarbejdere er utroligt positive over for deres arbejde og samtidig er utroligt stressede. Det grænseløse arbejde er knyttet til job, som vi oplever som virkelig sjove, udviklende og engagerende. Samtidig oplever vi arbejdet

FÅ MERE TID I DM

Mennesker er dybt afhængige af rytmer i hverdagen. Bliver hverdagen for uforudsigelig, kompliceret eller intens, truer det vores biologiske og sociale rytmer.

Kom til møde i DM og hør, hvad vaner og rutiner kan gøre for dit arbejdsliv. Oplægsholder er lektor Henrik Lambrecht Lund, der forsker i arbejdsmiljø på RUC.

Tid og sted

24. marts 2015, kl. 17-20
i Odense

Tilmelding på dm.dk/kalender, hvor du finder mange flere fyraftensmøder om dit arbejdsliv.

>>

» som kaotisk, uforudsigeligt, kompliceret og intenst på en måde, der kan koste nattesøvn og føre til stress”.

En måde at passe på sig selv er at sætte struktur på arbejdsdagen.

“Vi bør tilpasse organisationer til menneskets behov for ritualer og forudsigelighed i stedet for at tro, at vi kan skabe den grænseløse medarbejder til at varetage det grænseløse arbejde. Det er mere hensigtsmæssigt at tilpasse organisationen til mennesket. Og mennesker har brug for grænser, rytmer, struktur. Vi kender det fra fritiden. Ofte slapper vi bedst af ved at følge ritualer og vaner”, siger Henrik Lambrecht Lund.

Rytme giver ro

Et velorganiseret arbejdsliv med en vis grad af forudsigelighed. Lyder det let? Det er det ikke. Selv forskergruppen på RUC har ikke fundet den endelige opskrift og kommer heller ikke til det, mener Lambrecht Lund.

“Vi er underlagt de samme skiftende krav som andre vidensintensive organisationer, og vi ønsker ikke en stivnet arbejdsdag. Vi vil også gerne være fleksible, kreative og udvikle os gennem forandring. Men vi er gennem vores forskning blevet mere opmærksomme på værdien af at synkronisere nogle arbejdsprocesser på tværs af faggrupper. Vi er blevet bedre til at definere vores kerneopgaver og til at strukturere vores tid hen over en dag, en uge og et semester, så vi får løst de vigtige opgaver på en ordentlig måde, hvor den enes frihed ikke bliver den andens stress”.

Struktur mindsker stress

Arbejdspladser er forskellige. RUC-forskerne kommer ikke med en simpel formel.

Det første skridt til mindre stress, mener de, er at forlade idealet om konstant forandring og innovation til fordel for en vis grad af forudsigelighed i

arbejdets organisering. Henrik Lambrecht Lund peger på, at rutiner og vaner også kan forbedre samarbejdet mellem faggrupper.

“Sammen med ideologien om det udviklende – og grænseløse – arbejde er jo også en galopperende individualisme, hvor arbejdstempoet har en tendens til at accelerere. Man kører sit eget løb og er måske ikke opmærksom på, at man skaber kaos for andre. Man behøver ikke at genindføre fabriksfløjten eller skemalægge alle opgaver, men man er nødt til at skabe en bedre kvalitet i tidens struktur på arbejdspladserne. Ellers tror jeg ikke på, at vi får forbedret det psykiske arbejdsmiljø i forhold til stress, mental nedslidning og depressioner. Rutiner, faste aftaler, planlægning, koordinering og struktur giver nogle ankre i arbejdslivet, og dem har vi brug for som mennesker. Vi har brug for ritualer. Vi er ikke grænseløse”. <<

DO IT IN ENGLISH, BUT DO IT RIGHT!

Amerikansk ph.d. med alsidig samfundsvidenskabelig baggrund tilbyder oversættelse fra dansk til engelsk og redigering/finpudsning af dine engelske tekster. Også omskrivning af alle slags manuskripter.

Bøger, ph.d. afhandlinger, artikler, universitetsspecialer, rapporter, projektbeskrivelser, webtekster, ansøgninger, TORs, summaries, mm.

Hurtig service, højeste kvalitet, rimelige priser.

**Mange kan oversætte.
Jeg kan skrive.**

Steven Sampson

e-mail: stevensampsondk@gmail.com

DM · Dansk Magisterforening

Tag på lynkursus
i foråret

Brug Prezi til dine præsentationer

4 timers lynkursus
10. februar og 28. maj 2015 i København

Få styr på dine kommaer

4 timers lynkursus
12. marts 2015 i København

Skriv gode taler

4 timers lynkursus
16. marts 2015 i København

Effektive arbejdsmails

4 timers lynkursus
19. marts 2015 i København

dmefteruddannelse.dk

Udsigt over søerne i Potsdam

Seminaris Seehotel ★★★★★

Dette hotel har en helt unik beliggenhed ved bredden af Templinersøen i nordtyske Potsdam – omgivet af skov og kun 6 kilometer fra Tysklands svar på Versailles: Pragtslottet Sanssouci. Her kan I slappe af i hotellets skønne wellnessafdeling med swimmingpool, og har I lyst til at opleve seværdighederne i Potsdam, kan I stige på en af taxibådene, som lægger til ved hotellets bådebro. I bor samtidig lige ved porten til Berlin og kan tage toget fra stationen 800 m fra hotellet ind til metropolens centrum (36 km).

Turistskat maks. EUR 2,- pr. person pr. døgn.

- 3 overnatninger
- 3 x morgenbuffet
- 3 x aftenbuffet
- 1 velkomstdrink

Gæsternes bedømmelse
4,4 af 5

Pris med rejsekode
1.499,-
pr. person i dobbeltværelse

2 overnatninger 1.199,-
Sommerferie – 4 overnatninger 1.949,-

Ankomst: Fredage frem til 12.6. og i perioden 4.9.-18.12. samt valgfri i perioderne 2.-4.4., 14.-15.5., 22.-23.5. samt 19.6.-29.8.2015.

Maritim Berghotel Braunlage

3 overnatninger 1.749,-
5 overnatninger 2.599,-

1 barn 0-5 år gratis.
1 barn 6-13 år ½ pris.

Harzen for alle

Maritim Berghotel Braunlage ★★★★★

Braunlage i Oberharzen er indbegrebet af Harzenromantik med sine originale gamle træhuse, floden der bruser gennem byen og en natur, hvor skovene og bjergene gemmer på borge fyldt med middelaldermystik og ridderromantik.

Ankomst: Valgfri i perioden 30.5.-12.12.2015.

- 7 overnatninger
- 7 x champagnebrunch
- 7 x 3-retters middag/buffet
- Entre til fitnesscenter, pool og sauna
- 10 % rabat på wellnessbehandlinger
- 10 % rabat på Harzer Schmalspurbahnen

Pris med rejsekode
3.649,-
pr. person i dbl.vær.

Kurafgift maks. EUR 2,20 pr. person pr. døgn.

Rejs alene uden tillæg

1 barn 0-5 år gratis.
1 barn 6-14 år ½ pris.

Miniferie i Mols Bjerge

Pris med rejsekode
899,-
pr. person i dbl.vær.

- 2 overnatninger
- 2 x 2-retters middag/buffet
- 2 x morgenbuffet

Prisstillæg 1.5.-30.9.: 150,-
Mulighed for flere overnatninger

Hotel Fuglsøcentret

Hotellet ligger midt i nationalparken Mols Bjerge med den flotteste udsigt over området. Besøg f.eks. Ebeltoft (15 km) og Ree Park (22 km).

Ankomst: Torsdage og fredage i perioderne 5.1.-27.3. og 22.10.-11.12. samt valgfri i perioden 1.4.-16.10.2015.

Hostellerie Saint Florent

Inkl. 2 vinsmagninger

Gæsternes bedømmelse
4,5 af 5

Vinoplevelser i Alsace

Hostellerie Saint Florent

Den hyggelige, lille landsby Oberhaslach ligger i den nordlige del af den grønne bjergkæde Vogeserne for foden af Nideckvandfaldet. Her bor I på et skønt hotel tæt på vinruten og nogle af de berømte seværdigheder i Alsace som f.eks. La Petite France i Strasbourg (39 km).

- 5 overnatninger
- 5 x morgenbuffet
- 3 x 3-retters middag
- 1 x 3-retters middag med vinmenu
- 1 x 4 retters middag

Pris med rejsekode
2.349,-
pr. person dbl.vær.

Ankomst: Tirsdage i perioderne 31.3.-30.6. samt 21.7.-27.10.2015.
Turistskat EUR 0,66 pr. person pr. døgn.

Se flere hoteller, ankomster og billeder
Brug rejsekoden **MAGISTERBLADET** på www.happydays.nu

Weekendophold i Sverige
Grand Hotel Lund ★★★★★
Pris med rejsekode
1.199,-
pr. person i dbl.vær.

Her bor I i centrum af Lund på byens fineste hotel inkl. 2 overnatninger med morgenbuffet og 1 x 2-retters middag m.m.

Luksus på Hotel Amerika
Hotel Amerika ★★★★★
Pris med rejsekode
999,-
pr. person i dbl.vær.

En oplevelse af topkvalitet fra ankomst til afrejse inkl. 2 overnatninger, 2 x morgenbuffet, 2 x 3-retters middag og velkomstkur med vin m.m.

Himmerige i Sydtykland
Best Western Hotel Sonnenhof ★★★★★
Pris med rejsekode fra
2.699,-
pr. person i dbl.vær.

Bo på pragtfuldt wellnesshotel inkl. 5 overnatninger, 5 x champagnebrunch, 4 x 4-retters middag, 1 x gallamiddag m.m.

Brug rejsekoden **MAGISTERBLADET** for at få din ferie til specialprisen

Åbent hverdage kl. 8-17.

Bestil på www.happydays.nu eller ring **70 20 34 48**

Afbestillingsforsikring kan tilkøbes. Børnerabat gælder ved 2 voksne. Ekspeditionsgebyr kr. 79,-. Forbehold for tryk- og prisfejl samt udsolgt.

Det lille EKSTRA

Vidste du, at du får en hel masse ekstra med i købet, når du booker ferie hos os?

IVÆRKSÆTTERPILOTORDNINGEN SAVNER HUMANISTER

500 nyuddannede kandidater meldte sig som ansøgere i første runde af Iværksætterpilotordningen. Under 10 procent af dem var humanister. Og endnu færre kvinder.

Der står ingen steder, at den ideelle ansøger til Iværksætterpilotordningen er en mand. Med en teknisk tilgang til virksomhed og vækst. Men efter et blik på listen over de 39 kandidater, der er sluppet gennem nåleøjet, skulle man næsten tro det. For der er meget langt mellem ansøgere med en humanistisk baggrund, og kvinder er der kun to af.

“I alt 500 ansøgere fordelt på 362 projekter søgte om at komme med i ordningen, og under 10 procent af dem var kandidater inden for humaniora og samfundsvidenskab. Og endnu færre var kvinder”, fortæller Niels Lykke Jensen, seniorkonsulent hos konsulenthuset Pluss, der er aktør på ordningen.

Han har et bud på, hvorfor humanister – og kvinder – glimrer ved deres fravær i ansøgerbunken.

“Jeg kan godt frygte, at de humanistiske kandidater har lidt for stor respekt for it. I dag er langt de fleste gode ideer understøttet af it, men det

gør dem ikke til it-projekter, og det er måske her, humanisterne går lidt galt i byen. De tror, at de skal udvikle en it-idé, men det skal de ikke. De skal udvikle en god idé, der fungerer, fordi den bliver understøttet af it”, slår han fast.

Niels Lykke Jensen opfordrer humanisterne til at søge sammen med kandidater fra andre uddannelser, så de søger som et team og ikke som enkeltpersoner. For en virksomhed med vækstpotentiale kræver altid et team, understreger han.

“En konsulentvirksomhed, hvor væksten er afhængig af, at man som enkeltmenneske er til stede, bliver ikke godkendt, for den er der ikke noget vækstpotentiale i. Vi skal i stedet have humanisterne til at tænke deres gode ideer ind i et større perspektiv og matche op med nogle kandidater fra andre uddannelser, så de i fællesskab kan skabe noget, der har potentiale til at vækste”, siger han.

Find sammen med andre

Ivan Tyrsted er direktør i IDEA Entrepreneurship Centre og et af i alt seks medlemmer i iværksætterpanelet, som udvælger iværksætterpiloterne. Han mener også, at humanisterne skal være bedre til at søge hjælp til det, de ikke selv mestrer.

“Forskningen viser igen og igen, at når en virksomhed bliver etableret af et team i stedet for en enkeltperson, så er der langt større sandsynlighed for, at den kommer ud over rampen og vokser sig stor. Man skal tænke på, at man i iværksætterfasen bygger en virksomhed af nogle klodser, og jo større diversitet man kan få ind her, jo bedre er det. Derfor er det en rigtig god idé at tænke forskellige fag ind. Er man

Den typiske iværksætterpilot er, indtil videre, mand med en teknisk tilgang til virksomhed og vækst.

humanist, kan man gå sammen med en dygtig ingeniør, en økonom, en sælgertype eller andre, der kan det, man ikke selv er bedst til”, opfordrer han.

Fristen for ansøgninger til næste runde af Iværksætterpilotordningen er til april, og her håber både Niels Lykke Jensen og Ivan Tyrsted, at der kommer lige så mange ansøgere som sidst – og gerne flere med en humanistisk eller samfundsvidenskabelig uddannelse på cv’et. Og så gør det ikke noget, at ansøgningerne er skrevet i et sprog, der er til at forstå, og har en struktur, der er til at finde rundt i.

“Der var meget stor forskel på kvaliteten i ansøgningerne. Vi fik nogle, der ikke var særlig klare i missionen med virksomheden, og så fik vi nogle, hvor det var en hel ph.d.-afhandling, vi blev præsenteret for. Ingen af delene er særlig smart, for vi kan ikke nå at læse en hel ph.d., og vi vil gerne sikre os, at kandidaterne i det mindste selv har en klar ambition om, hvor de vil hen med deres virksomhed. Derfor vil vi gerne opfordre fremtidige ansøgere til at have en meget klar struktur i deres ansøgning, så vi klart og tydeligt bliver præsenteret for ideen og de tanker og planer, der ligger bag”, siger Ivan Tyrsted. <<

IVÆRKSÆTTERPILOT-ORDNINGEN

Ordningen er for kandidater, der inden for de seneste 12 måneder er blevet færdige med deres uddannelse.

- Iværksætterpiloter modtager godt 14.000 kroner om måneden i et år og 35.000 kroner i tilskud til eksempelvis marketing, ekstern konsulenthjælp eller andet.
- Iværksætterpiloter skal ikke stå til rådighed for arbejdsmarkedet i det år, de er på ordningen.
- InnovationsFonden står bag ordningen, men daglig aktør er konsulenthuset Pluss.

Næste ansøgningsfrist er april 2015.

Læs mere på www.ivpilot.dk

Copenhagen Summer University

10.-14. AUGUST 2015 / 17.-21. AUGUST 2015

ER DU STADIG RIGTIG KLOG?

UDDRAG FRA ÅRETS PROGRAM:

- Adfærdsøkonomi og Psykologiske Valg – bagom menneskelig irrationalitet og nudging
- Coaching, Kierkegaard og Lederskab
- Decoding China – navigating the waters of politics, business and government affairs
- Den Danske Model - under udvikling eller afvikling?
- Det Borgernære Sundhedsvæsen
- Evaluering og Effektmåling
- Fødevarerinnovation og Madkultur
- Fødevarer kemisk Stabilitet – optimering af ingredienser, fødevarer- og foderprodukter
- Kommunikation 2.0 - effektiv kommunikation på tværs af medier
- Konkurrencestaten som den nye Velfærdsstat?
- Kriminalprævention – hvornår virker det og hvorfor?
- Mad i Samfundet: Kvalitet, Sikkerhed og Politik - kampen om fødevarerne
- Personalised Medicine – the future treatment paradigm
- Troværdig Meningsdannelse – retorisk kompetenceløft for meningsdannere

copenhagensummeruniversity.ku.dk

Københavns tillidsreform tager et spring videre

Ledelse og medarbejdere i Kultur- og Fritidsforvaltningen i Københavns Kommune er blevet enige om at droppe registrering af arbejdstiden. I stedet for satser parterne på tæt dialog og skarp prioritering af opgaver.

En forkæret arbejdstidsaftale bliver nu kasseret af både medarbejdere og ledelse på kultur- og fritidsområdet i Københavns Kommune.

Aftalen indebar, at AC'ere med rådighedstillæg skulle give afkald på afspadsring af op til 20 timers opsparet overarbejde i kvartalet, men aftalen har været stærkt upopulær, siden den i 2010 erstattede den daværende fleks-tidsaftale.

Både medarbejdere og ledere har oplevet aftalen som bureaukratisk og uflexibel. Ifølge Anine Gunther, fællestillidsrepræsentant for AC'erne i Kultur- og Fritidsforvaltningen, stemte aftalen desuden dårligt overens med den ledelsesreform, som forvaltningens ledelse har forsøgt at rulle ud. Her har mantraet været, at overflødig bureaukrati skulle erstattes af tillid mellem medarbejdere og ledelse.

“Vi indgik aftalen og har siden oplevet to modsatrettede dagsordener. Den ene er en tillidsdagsorden, der handler om at afbureaukratisere og forbedre relationen mellem ledelse og medarbejdere. Men samtidig er vi blevet mødt med et krav om at levere timer, om at

afrapportere og aflevere regnskaber for vores gøren og laden. Vi har ikke kunnet forstå, hvordan et kontrolregime hænger sammen med en tillidsdagsorden”, siger hun.

20-timers aftalen kom i stand efter krav om besparelser på kommunens lønkonto, hvor en bedre udnyttelse af rådighedsforpligtelsen blev udset som et middel til at nå målet.

AC'ere med rådighedstillæg skal nemlig ifølge overenskomsten aflevere op til 35 timers pålagt merarbejde i kvartalet uden merarbejdshonorering, men i praksis fungerede rådighedsforpligtelsen ikke, mente kommunen, fordi den daværende flekstidsaftale gav de ansatte mulighed for at afspadsere opsparet overarbejde.

Ståhej for ingenting

En evaluering i 2013 satte dog spørgsmålstegn ved effekten af den nye arbejdstidsaftale.

Her fortalte fx 94 pct. af alle ledere, at aftalen ikke bidrog til flere løste opgaver. Samtidig fortalte 67 pct. af medarbejderne, at de i højere grad end tidligere tilstræbte at holde

balance i normen på 37 ugentlige arbejdstimer.

“Aftalen havde ikke nogen værdi, hverken for medarbejdere eller for ledere”, konstaterer Anine Gunther, der sammen med forvaltningens direktør fik ideen til helt at droppe tidsregistrering.

“Medarbejderne ville helst tilbage til før, hvor vi bare registrerede og fleksede, og hvor ingen afkrævede ekstra timer af os. Men så langt kunne vi ikke komme, for udnyttelsen af rådighedsforpligtelsen var kommet for at blive. Så det bedste, vi kunne gøre, var helt at droppe tidsregistreringen. Så kunne direktøren sige: Hos os har vi fuldstændig tillidsbaseret ledelse og også tillid til, at medarbejderne arbejder 37 timer og lægger noget mere på rådigheden, hvis der er opgaver til det. Omvendt er der så heller ikke nogen kvartalsskæring, hvilket betyder, at vi får meget større mulighed for at arbejde fleksibelt hen over aftalerne”, siger Anine Gunther.

Ca. 150 fuldmægtige med rådighedstillæg, specialkonsulenter og chefkonsulenter er omfattet af aftalen, der

Rådighedsforpligtelsen

Kommunalt ansatte akademikere, der modtager rådighedsstillæg, skal stå til rådighed for arbejdsgiveren i op til 35 timer per kvartal ud over de ugentlige 37 timer. Det pålagte merarbejde giver ikke ret til yderligere betaling.

Rådighedsforpligtelsen administreres forskelligt fra kommune til kommune, og der er ikke nogen fælles forståelse mellem arbejdsgiverne og fagforeningerne om, hvad rådighedsforpligtelsen indebærer. Grundlæggende omfatter

tillægget pludseligt opstået merarbejde – ikke systematisk og planlagt merarbejde. Derfor kan arbejdsgiveren heller ikke bruge forpligtelsen til en permanent eller systematisk forlængelse af arbejdstiden.

Slut med tidsregistrering i Københavns Kommunes Kultur- og Fritidsforvaltning: "Aftalen havde ikke nogen værdi, hverken for medarbejdere eller for ledere", siger AC'ernes tillidsrepræsentant Anine Gunther.

kører som en forsøgsordning frem til 2016. De og deres ledere skal nu vænne sig til at tænke i opgaver frem for i tid. Eftersom den gennemsnitlige arbejdstid er 37 timer, må der vel være en eller anden form for regnskab?

"Vi undgår ikke skufferegnskaber. De må gerne være der, de kan bare ikke trækkes op af skuffen og bruges som lederens kontrol eller som medarbejderens beskyttelse. Så i stedet for må medarbejderen og lederen i fællesskab sørge for at have en løbende dialog om opgaver, og hvordan de balancerer med arbejdstiden", siger Anine Gunther.

Dermed påhviler der medarbejderen et endnu større ansvar for at holde et vågent øje med balancen i arbejdstid, mener fællestillidsrepræsentanten. Hun forventer dog også, at der

kan være perioder, hvor der arbejdes "klumper" op.

"Det er jo derfor, vi har rådighedsforpligtelsen. Men så er kunsten jo også at finde de huller og tidsrum efterfølgende, hvor der er mulighed for frihed".

Og dermed kræver aftalen ikke bare en skarp prioritering af opgaver, men også at ledelsen ikke forsøger at udnytte den droppede tidsregistrering til at få mere ud af medarbejderne. Det siger forvaltningens direktør, Carsten Haurum.

"Ledere, der sender medarbejderne op i det røde felt eller konstant har konflikter, fordi man ikke kan blive enige om noget som helst, er jo ikke ledere, vi skal have på den lange bane. Det her kræver en anden ledelse, end vi har været vant til. Det kræver ledere, der kan lede via opgaven". <<

FLEKSTID

En flekstidsordning indebærer, at en ansat kan variere sin daglige arbejdstid efter eget behov eller i forhold til arbejdsopgaverne. Flekstidsaftalen indebærer, at man som medarbejder har mulighed for at opspare overskydende timer til senere afspadsering, ligesom det normalt også er muligt at "skyldte" arbejdstimer.

Patentstrid om nordisk model ender i Højesteret

Det svenske regeringsparti Socialdemokraterna har fået patent på begrebet “den nordiske model”. Nordisk Råd har foreløbigt tabt to klagesager i retten, og striden skal nu afgøres i Højesteret.

Hvem har patent på begrebet den nordiske model? Det har det svenske parti Socialdemokraterna. Foreløbigt i hvert fald. Ejerskabet til den verdensberømte velfærdsmodel har nemlig udviklet sig til en nordisk strid i retten, som det svenske regeringsparti hidtil har trukket sig sejrrikt ud af to gange.

Socialdemokraterna ønsker patent på den nordiske model. Partiet har derfor ansøgt om at få “den nordiske model” registreret som et varemærke. Og Patent- og registreringsverket (PRV) i Sverige har accepteret ansøgningen. Dermed kan det fremover komme til at koste penge og retssager, hvis man kalder “en tjenesteydelse af lignende karakter” for en nordisk model. Det har skabt stor fortørnelse i Nordisk Råd.

“Alle andre grupper i Nordisk Råd synes, at dette er helt ejendommeligt. Vi er enige om at appellere. Personligt

synes jeg, denne sag er latterlig”, siger Bertel Haarder, der sidder i Nordisk Råds præsidium.

Alene på Nordisk Råds hjemmeside findes begrebet nævnt 150 gange, og Rådet står bag i hvert fald 60 publikationer, hvor begrebet indgår. Rådet har dog to gange tabt klagesager om patentet i retten, men nu anker Rådet sagen til Højesteret i Sverige, hvor sagen skal afgøres endeligt. Bertel Haarder er dog ikke sikker på, at afgørelsen om patentet reelt vil betyde særlig meget i praksis.

“Jeg har i hvert fald ikke tænkt mig at respektere et sådant patent. Det er der vist heller ikke andre, der har”, siger Bertel Haarder, som mener, at patentsagen er et udtryk for signalpolitik.

“Det er misbrug af det nordiske samarbejde. Vi er over 30 partier, som deltager i samarbejdet i Nordisk Råd, og nu ser vi et af disse partier forsøge

at tage monopol på et internationalt kendt begreb, vi alle har brugt utallige gange”, siger Bertel Haarder.

Hvorfor ikke?

Men hvorfor ønsker de svenske socialdemokrater overhovedet patentet på den nordiske model?

“Hvorfor ikke”? svarer Inger Segelström, som er generalsekretær i SAMAK. Det er arbejderbevægelsens nordiske samarbejdskomite og består af de fem socialdemokratiske partier og LO i Norden. Det er Socialdemokraterna og SAMAK, der har søgt om patentet.

I 2012 startede SAMAK et stort projekt “Nordiska modellen 2030”, hvor forskere har undersøgt den historiske betydning af og udsigterne for den verdensberømte model frem mod 2030. Ifølge Inger Segelström er ønsket om at få patentet på den nordiske model opstået i kølvandet på det

“Søgsmålet om patentet er en måde at afprøve, hvad modellen egentlig står for”.

Inger Segelström, generalsekretær i SAMAK

arbejde og som opfølgning på, at de svenske Kristdemokraterna i forbindelse med riksdagsvalget i 2010 fik varemærkebeskyttelse på “verklighets folk”.

“Det er vigtigt, at vi kan påvise arbejderbevægelsens store betydning for den nordiske model, og det har vi styrket med dette patent og sejren ved nu to instanser”, siger Inger Segelström.

Hun afviser dog de mulige udsigter til, at Socialdemokraterna vil bruge patentet til at lægge sag an mod andre, som bruger begrebet.

“Vi vil skabe diskussion om modellen. Både hvordan den er opstået, og hvilke udfordringer den står over for i fremtiden. Søgsmålet om patentet er en måde at afprøve, hvad modellen egentlig står for. Det ved vi nu”, siger Inger Segelström.

Hun forstår dog godt, at patentsagen har medført vrede hos politiske kolleger i eksempelvis Nordisk Råd.

“Absolut. Derfor er det godt, vi får en diskussion. Nu er det prøvet ved Patentverket”, siger Inger Segelström.

Ender komisk

Det er dog svært at se, at nogen har reelt ejerskab til begrebet den nordiske model. Der findes nemlig forskel-

lig forskning og forskellige holdninger til, hvem der er de vigtigste aktører bag udviklingen af den nordiske model og velfærdsstaten. Det forklarer Klaus Petersen, som er professor i velfærdsstatshistorie på Syddansk Universitet og medforfatter til flere bøger om udviklingen af velfærdsstaten.

“Men man kan vel sige, at den nordiske model som velfærdspolitisk model i meget høj grad er knyttet sammen med socialdemokraterne. Modellen udvikler sig nemlig især i den periode fra 1920’erne og fire årtier frem, hvor især socialdemokraterne sidder på den politiske magt i de nordiske lande”, siger Klaus Petersen.

Selve begrebet bliver først populært og alment brugt i 1970’erne og 80’erne, hvor den nordiske velfærdsmodel faktisk begynder at komme i krise. Men allerede tilbage i 1920’erne og 30’erne omtales Norden forbilligt som balancerende mellem traditioner og modernitet på den pragmatiske middelevj.

Det er ikke enestående, at politiske partier strides om begreber og ord. Det nye er, at man bruger retssystemet til at afgøre noget, som egentlig er en politisk strid, forklarer Klaus Petersen. Når han taler med sine nordiske

forskerkolleger, kan de ikke lade være med at ryste på hovedet ad denne strid.

“Det er noget, som var sjovt, der ender med at blive komisk”, siger Klaus Petersen.

Ifølge ham har der blandt mange velfærdsforskere længe været lidt irritation over, at Sverige ofte har været storebror i den politiske debat. Vores nabo løftes ofte frem som eksemplet på den nordiske model. Med patentsagen er der smidt en liter benzin på det bål, forklarer Klaus Petersen.

“Jeg tror dog ikke, at Socialdemokraterna kommer efter mig, når jeg bruger begrebet i min forskning. Kunne man på den måde tage patent på et begreb, som optræder alment i den politiske debat, så er man jo som politisk parti i gang med at undergrave ytringsfriheden”, siger Klaus Petersen.

Han mener, at sagen stiller Socialdemokraterna i et komisk lys. Det er Bertel Haarder enig i.

“Jeg håber først og fremmest, at dette medfører, at de svenske socialdemokrater bliver til grin. For ingen vil tage notits af dette, selv hvis de vinder igen. Jeg synes bare, dette er en fornærmelse. Men som man råber i skoven, får man svar”, siger Bertel Haarder. <<

“I modsætning til så mange andre kunstneriske former skyr minimalismen det symbolske”.

LITTERATUR

Kampe om virkeligheden
– Tendenser i dansk prosa 1990-2010

Erik Svendsen

Samfundslitteratur, 2015, 320 sider, 299 kr.

En dansk litteraturhistorie en miniature, som fortæller i seks kapitler om nogle af de vigtigste kampe, der har præget dansk kultur i nyere tid. Erik Svendsen viser, hvordan litteraturen er i tæt samspil med den samfundsmæssige udvikling, og hvordan den kan udvide vores virkelighedsforståelse. Nogle kampe har primært udspillet sig i den kunstneriske arena, mens andre viser, hvordan samfundsproblemer får litterær form.

ARKÆOLOGI

Kongens borge
– Rapport over undersøgelserne 2007-2010

Andres S. Dobat

Jysk Arkæologisk Selskab, 2014, 297 sider, bogladepris 348 kr., medlemspris 230 kr.

Redegørelse for resultaterne af et flerårigt projekt, som især havde til formål at undersøge, om vikingetidens ringborge havde relation til skibe og militær søfart. I den forbindelse blev der foretaget undersøgelser i vådområderne uden for ringborgene på Trelleborg, Fyrkat og Aggersborg.

FILOSOFI

Meningen med livet?
– Otte svar og en hullens masse spørgsmål

Christoffer Boserup Skov
Forlaget Mindspace, 2014, 136 sider, 148 kr.

Har du nogensinde undret dig over, hvad meningen med livet er? Og om der overhovedet er en mening? Det har du højst sandsynligt, fordi du er et menneske – vi stiller jo netop alle det spørgsmål. I bogen bliver du præsenteret for otte forskellige positioner, der hver især giver et svar. På denne vis vil du blive ført igennem idéhistorien på en an-

derledes, inspirerende og let måde, der stimulerer og aktiverer din undren over meningen med livet. Du vil støde på en masse kritiske spørgsmål undervejs, små konkretiserende og perspektiverende fakta og en viden og humoristisk fortæller.

LEDELSE

Åh, business – klummer og andre korte tekster om organisationernes samfund (2004-2014)

Finn Frandsen

BoD, 2014, 172 sider, 129 kr.

Bogen består af fireogfyre korte, men tankevækkende tekster om best practice, branding, business reality, buzzwords, forandringsledelse, gennemsigtighed, greenwash, intern kommunikation, issues management, kampagner, kriseledelse, de fire P'er, public relations, rådgivning, netværkssamfundet, skandaler, strategi og whistleblowing. Og mange andre emner, som er oppe i tiden. Et af de tilbagevendende temaer i bogen er den fascination, som mange ledere i erhvervslivet og i den offentlige sektor drives af eller er ofre for i deres ledelsespraksis. De fleste af teksterne har tidligere været offentliggjort som klummer

på bagsiden af Jyllands-Postens erhvervstillæg fra 2004 til 2014.

PÆDAGOGIK

Early Childhood Education – Values and Practices in Denmark

Erik Hygum og Peter Møller Pedersen (red.)

Via Systime, 2014, 160 sider, 235 kr.

The aim of this book is to highlight the basic pedagogical knowledge and values in Danish educational daycare institutions (kindergartens). In the book we present a selection of current research and development projects covering central issues of the pedagogical work in Danish early childhood education. We present the knowledge, experience and values from the early childhood education tradition in Denmark to an international audience. The articles are written by

researchers and educators from the Professional Bachelor Program of pedagogues at university colleges' in Denmark and by researchers from Danish universities.

KOMMUNIKATION

Kommunikationskritisk kompetence

Jeppe Bundsgaard m.fl.
Gyldendal Uddannelse, 2014, 205 sider, 281,25 kr.

“Kommunikationskritisk kompetence” undersøger, hvordan danskfaget med sine begreber, tilgange og metoder kan understøtte, at eleverne udvikler kompetencer, så de kan håndtere udfordringer i de situationer, de står i. Bogen behandler emner som politisk kommunikation, reality-tv, computerspil, køn, dokumentarfilm og børnelitteratur. Bogen er en del af “Seminariserien”.

Fri Information

Prøv Information gratis i en måned

Information er for de følsomme. Ikke de sarte. Det er ikke alle, der elsker at blive blæst omkuld, kildet, pirret, provokeret og forvirret. Prøv det i en måned gratis. Du binder dig ikke til noget. Avisen stopper automatisk efter en måned.

Kast dig ud i det her:

Besøg information.dk/1mdrgratis,

SMS "prøv" til 1241, ring 70158080 eller scan QR-koden.

Information udkommer mandag til lørdag. Tilbuddet gælder kun husstande i Danmark, der ikke har abonneret de seneste 12 måneder. Prøvetilbuddet er gratis og uforpligtende. Avisen stopper automatisk efter en måned. SMS koster 0 kr. + alm. SMS-takst, betaling via mobilregning. Udbydes af Information, Store Kongensgade 40C, 1264 København K. Tilbuddet udløber d. 31.dec 2015

Information

Svær start på året for Hongkongs demokratibevægelse

Universitetsansatte og deres studerende gik forrest, da Hongkong i efteråret for første gang nogensinde oplevede en massebevægelse for demokrati. Organisationen bag nægter at være slået ned, selv om regeringsleder Leung har opfordret dem til at "rette deres fejl".

ET LAND, TO SYSTEMER

Den tidligere britiske koloni blev i 1997 leveret tilbage til Kina under formelen "Et land, to systemer", som giver Hongkong autonomi fra Kina, inkluderende retten til at afholde demokratiske valg og frit nominere regeringslederen.

Valgreformen, som drev demonstranter på gaderne i den 79 dage lange strejke, blev vedtaget af den kinesiske centralregering i Beijing i august 2014. Reformen betyder, at Hongkongs regeringschef ved næste valg i 2017 først skal godkendes af en valgkomité bestående af 1.200 medlemmer, hvor hovedparten er Beijing-støtter. Alle indbyggerne i Hongkong har mulighed for at gå til stemmeboksen – men de har kun mulighed for at sætte kryds ved en af de to eller tre kandidater, som på forhånd er blevet blåstemplet af det kommunistiske styre.

Den 12. januar fik mediemogul Jimmy Lai kastet brandbomber mod sit hjem og sit kontor i et koordineret terrorangreb. Angrebet blev udført af maskerede mænd, som endnu ikke er identificeret. Jimmy Lai er ejer og grundlægger af den Beijing-kritiske avis Daily Apple, foruden at være en prominent støtte af Hongkongs demokratibevægelse.

"Angrebene er et forsøg på at lukke munden på hele den journalistiske stand, ikke bare Jimmy Lai. Hans avis, Apple Daily, er det eneste medie i Hongkong, der vover at kritisere det kommunistiske parti", siger Willy Wo-lap Lam, Kina-ekspert og tidligere redaktør på Hongkongs største engelsksprogede avis, South China Morning Post.

To dage efter terrorangrebet udtalte Hongkongs regeringsleder, CY Leung, at det er Beijings ledere, som har absolut myndighed over Hongkong.

"Hongkongs selvstyre under "Et land, to systemer" har høj grad af autonomi, men ikke en absolut autonomi", påpegede Leung.

Leung beskrev Hongkongs studerende som en "søjle i samfundet – og de fortjener vores omsorg".

"Så meget desto mere grund til at rette deres fejl", forklarede Leung under sin tale, og han signalerede dermed, at kravet om demokratiske

valg, som de studerende og prode-mokraterne har fremsat, ikke bliver imødekommet.

Økonomiske faktorer

Nogle økonomer mener, at de økonomiske vanskeligheder, som Hongkongs unge står konfronteret med, var en af de vigtigste årsager til sidste års protester.

"En sort fremtid for de unge er den vigtigste drivkraft", sagde Andy Xie, uafhængig økonom fra Shanghai og tidligere cheføkonom hos Morgan Stanley.

"På den ene side har konkurrencen fra kinesiske unge reduceret indtægtsmuligheden for Hongkongs unge. Lønnen er lav og stiger kun meget langsomt. På den anden side koster en lejlighed på størrelse med en seng ti års indkomst. Hongkongs unge har ikke noget håb om at få et normalt fa-

Tidligere foregik politisk diskussion i lukkede fora", siger Emily og Annica, studerende ved China University of Hong Kong.

Hongkongs paraplyrevolution startede på universiteterne. Siden gik tusindvis af mennesker på gaden, fordi Beijing-styret truer de frie, demokratiske valg.

“Hongkongs studerende er en søjle i samfundet, og de fortjener vores omsorg. Så meget desto mere grund til at rette deres fejl”.

CY Leung, Hongkongs regeringsleder

milieliv. Hongkongs ejendomspriser var i bund i 2003. Siden da er de steget 300 %, mens indtægterne næppe er steget tilsvarende”.

En undersøgelse, offentliggjort i begyndelsen af 2014 af Demographia International Housing Affordability, viste, at Hongkongs ejendomsmarked er blevet verdens dyreste.

Xie nævner ophøret af offentligt boligbyggeri som en vigtig faktor bag den fænomenale stigning i ejendomspriserne.

Ifølge Xie mister Hongkongs unge også konkurrenceevne på grund af det nuværende uddannelsessystem.

“Når globale banker ansætter kandidater fra universiteterne i Hongkong, ansætter de kinesiske studerende, de er som regel de dygtigste”, forklarer han.

“Medmindre der sker grundlæggende reformer på området for offentligt boligbyggeri og inden for uddannelsessystemet, vil Hongkongs ungdom blive marginaliseret”, tilføjer Xie.

Politisk øget bevidsthed

Occupy Central er Hongkongs første og eneste massebevægelse ledet af universitetsstuderende. Medgrundlægger af Occupy Central, Kin-man, beskriver det som en “politisk vækkelse af en hel ungdomsgeneration”, og han mener, det er bevægelsens største fodaftryk for eftertiden.

Det udsagn er sociologistuderende på Chinese University of Hong Kong Emily på 21 år, enig i, selvom studieveninden Annica, også 21, ved siden af bryder fnisende sammen på spørgsmålet. Emily siger: “Hvor politiske diskussioner før foregik i lukkede fora på internettet, diskuterer alle nu politik hele tiden”.

Hun uddyber, at diskussionen efter Occupy Central har en mere helhedsorienteret karakter, så politiske problemstillinger som fx fattigdom ikke anskues isoleret, men bliver sat i en større politisk kontekst. <<

OCCUPY CENTRAL

I en stor, koordineret aktion besatte demokratibevægelsen Occupy Central i september sidste år det ikoniske finansdistrikt i Hongkong, så byens mest centrale trafikale hovedfærdselsårer blev lammet. Organisationen, fortrinsvis med universitetslærere og studerende i front, fik mobiliseret titusindvis af indbyggere i et forsøg på at presse det kinesiske styre til at trække valgreforment tilbage. Politiets uventede brug af tåregas og peberspray for at opløse demonstrationerne den 28. september 2014 vakte stor vrede i befolkningen, og tusindvis strømmede til protestområderne. Demokratibevægelsen opnåede stor folkelig opbakning. Paraplyen blev symbol på bevægelsens ikkevoldelige modstand, da demonstranterne anvendte dem til beskyttelse mod tåregas og peberspray.

>>

“Det er en sjældenhed, at forskere som jeg bruger tid på at skrive artikler til aviser, endsige engagere sig i den lokale samfundsdebat. Det er universiteternes største problem”, vurderer Kin-man fra Occupy Central. Det er endnu uvist, om aktionen får et juridisk efterspil.

Professorer står bag Occupy Central

Der kan komme flere protester, forudser grundlægger af demokratibevægelsen.

Professor i sociologi ved Chinese University of Hong Kong Chan Kin-man er sammen med juraprofessor fra University of Hong Kong Benny Tai Yiu-ting og pastor Chu Yiu-ming grundlæggerne af Occupy Central.

Tai publicerede for to år siden en artikel, som beskrev, hvordan 10.000 mennesker, ved at besætte centrale gader i Hongkong, kunne presse Beijing til at give Hongkong fuldt demokrati. Protesterne skulle basere sig på principperne om ikkevold og civil ulydighed med forbillede i Gandhi og Martin Luther King.

Tai ser tydeligt mærket ud efter sin deltagelse i Occupy Central, men det gælder ikke Kin-man, som tager imod på sit kontor:

“Jeg er stadig energifyldt og optimistisk. Jeg kender Kina og derfor var jeg ikke overrasket over, at Kina ikke gav os demokrati”, forklarer han.

Hvilken følelse har du nu, hvor Occupy Central er sluttet?

“Jeg er meget lettet over, at den sluttede fredeligt uden alvorligt tilskadekomne eller dræbte. Jeg var meget bekymret, mens demonstrationerne stod på. Vi ønskede virkelig ikke, at bevægelsen skulle ende voldeligt. Efterhånden, som de studerende fortalte om et

eskalerende voldsniveau, blev jeg mere og mere nervøs”.

Var du bange for, at der ville komme en afslutning som på Tiananmen Square?

“Ja, jeg var bange for, at regeringen ville gentage strategien fra Tiananmen Square i 1989”, siger han og tilføjer: “Men heldigvis var Xi Jinping (Kinas præsident, red.) rationel nok til at indse, at demokratibevægelsen kun eksisterer i Hongkong”.

Han vurderer, at det var styret i Beijing, som stoppede Hongkong-regeringen i at eskalere volden yderligere efter tåregasangrebet på demonstranterne.

“Hongkong er mit hjem”

Kin-man forudser, at protester af lignende karakter vil gentage sig, men kun hvis regeringen træffer beslutninger, som betragteligt indskrænker Hongkongs grundlæggende demokratiske rettigheder på områder som ytringsfrihed, forsamlingsfrihed og pressefrihed.

Hvordan vurderer du universiteternes rolle i samfundsdebatten om demokrati?

“Deres position er alt for løsrevet fra det omgivende samfund. Universite-

terne bliver primært vurderet på, hvor mange artikler de får publiceret i amerikanske tidsskrifter. Derfor er det en sjældenhed, at forskere som jeg bruger tid på at skrive artikler til aviser, endsige engagere sig i den lokale samfundsdebat. Det er universiteternes største problem”, vurderer Kin-man.

Hvordan finder du det personlige mod til at deltage i demokratibevægelsen?

“I min generation er mange immigreret til andre lande, når de er blevet konfronteret med problemer i Hongkong. De behandler Hongkong som et marked for arbejde og forbrug, men aldrig som deres hjem. Men Hongkong er mit hjem, derfor vil jeg forsvare det”.

Hvad er din kommentar til, at du og de øvrige grundlæggere står over for en mulig fængselsstraf?

“Vi er klar til at tage det juridiske ansvar ifølge Occupy Centrals princip om civil ulydighed, og jeg er afklaret med, at jeg måske står over for en fængselsstraf i den retssag, som regeringen har anlagt”. <<

ess. Learn
t the correct decis
with ac

Er du god til sprog? Vil du være endnu bedre?

Videreuddannelse styrker dine kompetencer

Konkurrencen på arbejdsmarkedet er hårdere end nogensinde før – og hvis du vil være blandt de bedste, kræver det en indsats. Hos Danske Sprogseminarer har du mulighed for at styrke dine spidskompetencer med en række sproguddannelser. Vi afslutter med eksamen, og du får mulighed for at komme med i vores erhvervsregistre:

- ✓ Dansk korrekturlæseruddannelse – grundlæggende (København og Århus)
- ✓ Dansk korrekturlæseruddannelse – videregående (København og Århus)
- ✓ Engelsk korrekturlæseruddannelse (København)
- ✓ Webjournalistuddannelse (København)

Efter bestået eksamen får du papir på at du er blandt landets bedste korrekturlæsere eller webjournalister.

Intensivt kursusforløb i engelsk grammatik

Vær en af de første der melder sig til årets nyhed – et intensivt kursus i engelsk grammatik. Det afvikles over 7 mandage i løbet af foråret med start 16. marts.

Læs mere/meld dig til på www.sprogseminar.dk

Få en GRATIS test!

Er du fagligt rustet til at starte på en af vores uddannelser? Vi tester dig gratis så du ikke risikerer at spilde tid og penge.

Få et GRATIS kommakursus!

Vær skarp på kommaer inden uddannelsesstart. Få et gratis kommakursus hvis du er tilmeldt en af vores danske korrekturlæseruddannelser.

Læs mere/meld dig til på www.sprogseminar.dk

Høj studieaktivitet er den vigtigste anbefaling. Det mener Fatima Hachem, der her diskuterer kvalitet i uddannelser ved en konference i december.

“Debatten har været tiltrængt”

Der har mildt sagt været en blandet modtagelse af rapporterne fra Kvalitetsudvalget. Nu hvor den endelige rapport er udkommet, er de studerendes formand dog glad for, at kvaliteten har været så grundigt til debat, men kritisk over for et bachelorarbejdsmarked uden ret til kandidatgrad.

“De skriver meget om fremtidens kompetencebehov, men det begreb dækker ikke over et forsøg på at beskrive, hvad uddannelseskvalitet er”.

“Et af de mere syrede indslag i kvalitetsdebatten”.

“Der er intet i udvalgets arbejde, der anviser forbedringer eller nye veje for professionsuddannelsernes udvikling”.

Det har ikke skortet på knubbede ord om både udvalg, rapporter og for-

slag, når Kvalitetsudvalget i løbet af det sidste knap halvandet år har udgivet rapporter med bud på problemer og løsninger for at hæve kvaliteten af de danske videregående uddannelser. Der har ellers generelt været opbakning til, at kvalitetsdiskussioner er relevante.

“Det bliver nævnt flere steder, at humanister kommer ud uden kommerciel erfaring og uden at vide, hvordan et regnskab i en virksomhed er bygget

op. Og det er jo helt rigtigt, at det er meget anderledes at gå på universitetet end at arbejde i en virksomhed”, sagde formanden for DM’s universitetslærere, Leif Søndergaard, i december til magisterbladet.dk, da udvalgets anden delrapport lige var udkommet.

“Som det er i dag, er universiteternes opgave at drive forskning og give forskningsbaseret undervisning på højest internationale niveau, og det er

noget ganske andet. Udvalget skriver ganske vist noget om forskningsbaseret undervisning, og det er da fint, men hovedpointen er, at de studerende skal ud at have job. Og så taler vi om et andet universitet end det, vi har i dag”, lød det fra universitetslærernes formand.

Manglende retskrav bekymrer

Nu har udvalget så offentliggjort sin endelige rapport, og bortset fra et par enkelte ændringer, som blandt andet viser, at der er blevet lyttet til kritikken med hensyn til at reducere studienævnenes indflydelse, så er der ikke mange ændringer i forhold til de delrapporter, der hidtil er kommet.

Blandt de i alt ti anbefalinger, som den endelige udgave rummer, er det især forslaget om at ophæve retskravet på en kandidatuddannelse, der har vakt debat. I stedet for retskrav bør der ifølge udvalget indføres faglige adgangskrav mellem bachelor- og kandidatdelen. “Det skal ske med afsæt i en vurdering af arbejdsmarkedets kompetencebehov – og med blik for en betydelig variation på de enkelte uddannelsesområder”, lyder anbefalingen fra udvalget, der lægger op til, at flere skal ud på arbejdsmarkedet med en bacheloruddannelse i bagagen. Herefter kan de eventuelt senere vende tilbage og få en kandidatuddannelse uden dog at have krav på den. Når man ser bort fra de autorisationsgivende uddannelser, mener udvalget, at op mod to tredjedele af bachelorerne fremover bør møde arbejdsmarkedet, inden de vælger at læse videre på en kandidatuddannelse.

Bachelormarked kræver flere rettigheder

Udvalgets anbefaling har fået flere til at advare om, at man reelt kan komme til at gamble med flere årganges fremtid, hvis de bliver sendt ud på et ikke-eksisterende arbejdsmarked. Udvalgets argumenter har da heller ikke formået at overbevise formanden for DM Studerende, Fatima Hachem.

“Grundlæggende er vi i DM Studerende meget interesseret i at tage diskussionen om at få et bachelorarbejdsmarked. Vi ønsker at give de studerende mulighed for at komme ud og prøve deres viden i et til to år, inden de vælger kandidaten. Men det skal være en frivillig mulighed og ikke fremtvinges. Vi slår klokkeklart fast, at vi er imod, at retskravet bliver afskaffet. Tværtimod mener vi, at retskravet ikke bare skal bibeholdes, men at det også skal forlænges”, siger hun.

Stop for detailstyring

Blandt de meldinger fra udvalget, som har fået en mere positiv modtagelse, er blandt andet kritikken af politikernes detailstyring.

Det mest markante problem er, at den centrale styring af uddannelserne er helt på vildspor, lød det i pressemeldelsen fra udvalgsformand Jørgen Søndergaard, da den endelige rapport kom. Han henviste til, at ministeriet for eksempel har lavet detaljerede regler for omprøver for studerende, der ikke består eksamen.

Det vakte også en vis opsigt, at udvalget i sin første rapport anbefalede at lade det være op til de enkelte uddannelsesinstitutioner at afgøre, hvilke af studiefremdriftsreformens virkemidler de vil anvende på hvilke dele af deres uddannelser, og dermed også gøre det muligt ikke at gennemføre alle tiltag. På pressemødet i forbindelse med udgivelsen af den endelige rapport var ministeren dog ikke villig til at sige meget andet i den anledning, end at der stod et bredt politisk flertal bag fremdriftsreformen.

Studerende: Studieaktivitet er det vigtigste

Udvalgets arbejde har også været kritiseret for at tegne et for dystert billede af situationen og underkende det kvalitetsarbejde, der allerede er i gang på uddannelsesinstitutionerne. Set fra de studerendes synspunkt er Fatima Hachem dog positiv over for, at kvaliteten er kommet mere på dagsordenen.

DE TI ANBEFALINGER

1. En ny struktur i de videregående uddannelser
2. Dimensionering og udbudskonsolidering
3. Et nyt optagelsessystem
4. Klart ledelsesansvar for uddannelsernes kvalitet og relevans
5. Ansvar for høj studieaktivitet
6. Gode og alsidige undervisningskompetencer
7. Deregulering af uddannelsernes indhold og tilrettelæggelse
8. Bevillingsmæssig tilskyndelse
9. Sammenlignelige data på tværs af uddannelser
10. Ny censorordning.

“Allerede fra første gang jeg hørte, at vi ville få et kvalitetsudvalg, var jeg glad for, at vi endelig kunne tage den debat på et mere sagligt grundlag. Men jeg er ked af, at de studerende ikke har været inviteret med. Efter alle rapporter og debatterne er vi ikke nødvendigvis blevet enige, men vi er blevet klogere. Det afgørende lige nu er Sofie Carsten Nielsens udspil. Jeg er selvfølgelig kritisk på nogle områder, men jeg er glad for, at mange har deltaget i debatten og forsøgt at nuancere den. Det var tiltrængt”, siger Fatima Hachem. Hun peger på, at udvalgets anbefaling om at sikre høj studieaktivitet er den, som bør have førsteprioritet, når udvalgets anbefalinger eventuelt skal virkeliggøres.

“Det er en af de essentielle anbefalinger. Det er ikke, fordi de studerende ikke er tilstrækkeligt aktive, men det handler netop om at få nok interaktion med sin underviser, om at få nok undervisning, om at få feedback”. <<

“Hvis du ikke sørger for at planlægge, udvikle og styre virksomhedens serviceydelse, så udnytter du ikke det fulde potentiale – og du mister kontrollen over, hvad kunden gør”.

IT OG TEKNOLOGI

Grundbog i Servicedesign

Ian Wisler-Poulsen

Grafisk Litteratur, 2015, 256 sider, 285 kr.

Vi er alle i berøring med adskillige serviceydelser og -oplevelser hver eneste dag. Årsagen til, at servicedesign er blevet aktuelt, er den eksplosive stigning i brug af teknologi med internet og mobiltelefoner i serviceydelserne. Serviceydelser kan være komplekse forløb, men de skal være simple og logiske for forbrugerne. Servicedesign handler i høj grad om design af de berøringsflader, der findes mellem virksomheden og forbrugeren. Det vil i mange tilfælde sige alle de ydelser, der ligger uden for kerneydelserne. Bogen gennemgår, hvad det vil sige at udvikle en serviceydelse med kunden i centrum.

ARKÆOLOGI

Large Cargo Ships in Danish Waters 1000-1250 – Specialised Merchant Seafaring prior to the Hanseatic Period

Anton Englert

Vikingskibsmuseet i Roskilde, 2014, 378 sider, 385 kr.

“A wealthy man in Denmark”, citizen of the town of Schleswig, built a large ship at great expense. And the king of the country decided to join company and take part in the profits. And after he had made good half of the costs, he owned a corresponding part of the ship ...”. The medieval Hanseatic merchants are famous for their maritime trade network, which extended across Northern Europe from the 13th century onward. The rare quote above sheds light on a less known period, beginning in the late Viking Age, when large, elegant cargo ships were built and sailed across the sea by Scandinavian merchants.

FILOSOFI

Eksistensens galskab

Kirsten Hyldgaard

Multivers, 2014, 252 sider, 268 kr.

Der findes stort set ingen eksistensfilosofi i dag, ingen Kierkegaard eller Sartre. Til gengæld findes psykoanalysen, hvor eksistentielle spørgsmål fortsat er gangbare. De kliniske kategorier i psykoanalysen beskriver også alment formelle for handling og tænkning, måder, hvorpå det overhovedet er muligt at være til, heri indbefattet forholdet til den anden. Bogen har fokus på ekstreme tilfælde som psykopater og fængselsgrupper, det vil sige nogle kvinders tiltrækning til mordere og voldsmænd, og på kunstværker som tv-serien “The Wire”, westernfilmen “Once Upon a Time in the West” og thrilleren “Kvinden og aben”.

HISTORIE

Nørre Vosborg i tid og rum, bind 1 og 2

Anders Bøgh, Helle Henningsen og Kristian Dalsgaard (red.)

Aarhus Universitetsforlag, 2014, 882 sider, 599,95 kr.

Nørre Vosborg er nok Vestjyllands fornemste og i hvert fald mest kendte herregård. I sin nuværende skik-

kelse kan den føre sin historie tilbage til 1570'erne, men før det var der andre Vosborge. Meget tyder på, at der allerede i vikingetiden befandt sig et magtcenter på stedet, og i 1299 omtales Vosborg som en kongelig borg. Værket henvender sig ikke bare til vestjyder med sans for lokalhistorie, men til alle, som interesserer sig for, hvad der er foregået i Danmark, siden det blev et område, hvor mennesker kunne skabe historie.

PÆDAGOGIK

KIDS – Kvalitetsudvikling i daginstitutioner

Charlotte Ringsmose og Grethe Kragh-Müller

Dansk Psykologisk Forlag, 2014, 88 sider, 449 kr.

Et redskab til at vurdere og udvikle den pædagogiske kvalitet i daginstitutioner udarbejdet af forfatterne i samarbejde med Slagelse Kommune og Aarhus Universitet. Hvordan kan man måle kvaliteten i daginstitutioner? Når man træder ind i en daginstitution, mærker man ofte hurtigt, om man føler sig godt tilpas. Men hvad er det, der afgør denne følelse, og hvad skal man være opmærksom på, hvis man vil vurdere kvaliteten i en daginstitution? KIDS er et redskab

til at vurdere den pædagogiske kvalitet i daginstitutioner med henblik på efterfølgende at kunne udvikle og forbedre de omgivelser, der udgør børnenes betingelser for læring og udvikling.

RELIGION

Paulusevangeliet – Nye perspektiver på Romerbrevet

Kasper Bro Larsen og Troels Engberg-Pedersen (red.)

Anis, 2015, 345 sider, 295 kr. Paulus' Romerbrev er en grundlagstekst i vestlig kultur. Men hvad står der egentlig i brevet? Og hvordan tager Paulus' formulering af det kristne evangelium sig ud i lyset af “det nye” og “det radikale Paulusbillede”? I denne bog introduceres Romerbrevet sammen med den nyeste Paulusforskning. Brevet gennemgås kapitel for kapitel af en række yngre og ældre bibelforskere, der alle har været del af den moderne vending i tolkningen af Paulus.

— DIPLOM I — KOMMUNIKATION

Styrk dit arbejde og din karriere med et enkelt kursus eller en hel diplomuddannelse i kommunikation. Kurserne er målrettet professionelle kommunikatører og journalister. Du er sikret de allerbedste undervisere, og med uddannelsen får du et stykke papir, som formelt løfter dit CV.

— LIGE NU KAN DU TILMELDE DIG: —

BRANDINGSTRATEGI & KAMPAGNER

Lær at arbejde strategisk med organisationens identitet, image, branding, design, storytelling og kampagner. Du får teori og begreber om image- og brandingprocesser, så du kan stå i spidsen for udvikling af en brandingstrategi.

København, start 23. marts

Undervisere: Mie Femø Nielsen & Jesper Højberg
dmjx.dk/brandingstrategi

KOMMUNIKATIONS- & PR -STRATEGI

Kurset klæder dig på med strategi, teori og begreber til at arbejde professionelt med strategisk kommunikation i din virksomhed eller organisation. Du kommer også til at arbejde med din egen rådgiverrolle.

København, 19. marts eller 18. maj

Undervisere: Mie Femø Nielsen & Jesper Højberg
dmjx.dk/pr

KOMMUNIKATIONS- PLANLÆGNING

Kom i dybden med det vigtigste værktøj i den strategiske værktøjskasse: Kommunikationsplanen. Lær at planlægge strategisk kommunikation, som understøtter virksomhedens målsætninger og bliv trænet i at prioritere og måle din indsats.

København, start 16. marts

Underviser: Helle Petersen
dmjx.dk/komplanlaegning

SKAB VÆRDI MED DIN KOMMUNIKATION

Skab værdi ved at integrere dit kommunikationsarbejde med organisationens overordnede mål og eksekvere strategien effektivt. Lær at navigere i feltet mellem strategi og praksis og at sætte ind med dine kompetencer netop der, hvor det giver mening.

København, start 4. maj

Undervisere: Jesper Højberg & Mikkel Jørnvil Nielsen
dmjx.dk/skabvaerdi

Læs mere om kurserne på
dmjx.dk/kurser

**DANMARKS MEDIE- OG
JOURNALISTHØJSKOLE**

50-ÅRS MEDLEMSJUBILÆUM

69 medlemmer af DM kunne sidste år fejre deres 50-års jubilæum i foreningen.

Tilsammen rummer de vigtige historiske vidnesbyrd om magisteridentiteten og – udviklingen gennem mere end et halvt århundrede.

Vi har bedt to af jubilarene fortælle om deres faglige liv, om deres forhold til DM og om deres fremtidsplaner.

Engagement har ingen alder

DM Pensionister og de fire regionale seniorklubber giver alle muligheder for at holde liv i deres faglige identitet sammen med ligesindede.

Rejseklub, teaterkreds, foredrag, diskussioner.

Mulighederne er mange, hvis man som pensionist har lyst til at blive ved med at mødes med fagfæller og dyrke fælles interesser eller få helt nye input.

DM Pensionister er et tilbud til alle pensionister, som betyder, at man stadig er et ligeværdigt medlem af DM med mulighed for eksempelvis at deltage i debatter om overenskomstspørgsmål eller andre fagpolitiske emner.

Har man lyst til også at dyrke sit fagfællesskab i mere sociale rammer, kan man melde sig ind i en af landets fire seniorklubber.

Det er ganske gratis at være medlem i seniorklubberne, fortæller formand for DM Pensionister Søren Schneider:

“Det er lidt forskelligt fra klub til klub, hvilke arrangementer man har, men fælles for klubberne er, at der i gennemsnit er et eller to arrangementer om måneden. Det kan være medlemmer af klubben eller folk udefra, der kommer og holder foredrag, eller det kan være udflugter eller kulturelle tilbud”.

I forbindelse med især udflugter kan der typisk være et mindre deltagergebyr, men ellers er det som sagt gratis at være medlem.

Pensionistsektionens to ben

DM Pensionister har, som sektionens statur i DM er i dag, to ben.

Det først er et politisk ben, som blandt andet betyder, at man kommer

med indspark til overenskomstforhandlinger.

“I forbindelse med OK 15 har vi fremsat det forslag til krav, at alle akademikere – uanset ansættelsesforhold og -måde – skal have pension af alle deres løndele”, fortæller Søren Schneider.

“I dag har vi næsten de samme forhold som i 70'erne, hvor det var svært at få en fastansættelse. I dag er der mange løst ansatte, som har svært ved at få varige ansættelser. Det går ud over deres pensionsopsparing, og det vil vi gerne gøre noget ved med dette overenskomstkraft”.

Det er endnu ikke afgjort, om kravet kommer med i den endelige overenskomstpakke, det vil forhandlinger i den kommende tid vise, men fore-

løbig er det med på DM's bruttoliste.

Det andet ben, som pensionisterne står på, er det sociale. Det bliver udmøntet i de fire regionale klubber. Den fjerde blev oprettet i Aalborg i november sidste år.

Det betyder, at der nu er én klub, der dækker Sjælland, København og Bornholm, én, der dækker Fyn og Syddjylland, én for Aarhus-området og én i Nordjylland.

Formanden er helt klar over, at der kan være langt fra Næstved til København eller fra Aabenraa til Odense, så han opfordrer medlemmer, som eventuelt kunne tænke sig at starte en ny, regional seniorklub, til at kontakte ham. <<

DM PENSIONISTER

- DM's pensionistsektion har over 1.900 medlemmer, som er alderspensionister, efterlønsmodtagere og førtidspensionister.
- Pensionistsektionen er blandt andet repræsenteret i DM's Hovedbestyrelse og Repræsentantskab.
- Pensionistsektionen har kontakt til andre pensionistorganisationer og samarbejder med Djøf's pensionister.

Som medlem af pensionistsektionen

- betaler du et lavt kontingent til DM
- kan du blive associeret medlem af din oprindelige sektion
- kan du få råd og vejledning i DM's sekretariat
- modtager du Magisterbladet og er omfattet af DM Procent
- har du en bestyrelse, der varetager dine interesser som pensionist i forhold til DM og omverdenen.

Læs mere om både DM Pensionister og de regionale seniorklubber på: dm.dk/OmDM/SektorerOgSektioner/Pensionister.

“Jeg synes, vi lever i ubehagelige tider, hvor der ikke er meget plads til solidaritet, og hvor det er legalt at tale imod flygtninge eller arbejdsløse eksempelvis”.

Den **ræverøde** professor

Kela Kvam har i sit professionelle virke haft to ledetråde: sin kærlighed til teateret og sit sociale engagement. Tilsammen har det resulteret i nytænkning af først faget nordisk på Odense Universitet og siden teatervidenskab på KU.

På bordet ligger en bog om The Federal Theatre Project.

Projektet, der var et led i den amerikanske præsident Roosevelts New Deal-politik i 1930'ernes USA.

Kela Kvam tager bogen op og bladrer lidt i den.

“Den er til et lille forskningsprojekt, jeg er i gang med, som jeg håber vil resultere i en bog”, siger hun.

Forskningen, som foregår fra amerikanske arkiver, er mulig for den snart 83-årige professor, fordi det meste materiale er lagt på nettet. På den måde bliver afstanden fra Sydsjælland til USA ingen hindring.

“Jeg har holdt meget af at sidde på Det Kongelige Bibliotek og forske. Da jeg skrev min bog om Betty Nansen, fik jeg adgang til hendes personlige papirer, og det er en helt særlig følelse at sidde med papirer og breve, som man ved, personen selv har haft i hænderne”, siger Kela Kvam.

“Men i dag er jeg glad for, at dokumenterne kan nås på nettet. Jeg ville ikke have lyst til at sidde i månedsvis på et amerikansk bibliotek. Det er vældigt behageligt, at det kan foregå fra mit eget hjem”, siger hun med et smil.

Indignationens drivkraft

Kela Kvams nye forskningsprojekt lægger sig pænt til rette som næste perle på den røde snor, der har bugtet sig gennem hendes liv.

Teater og socialt engagement er temaordene for hendes karriere, og Federal Theatre kombinerer de to ting (se boks).

“I disse tider synes jeg, vi kunne have brug for en Roosevelt. En statsmand med et klart socialt sigte i sin politik. Jeg bliver nok endnu hurtigere indigneret i dag, end jeg blev før i tiden. Jeg synes, vi lever i ubehagelige tider, hvor der ikke er meget plads til solidaritet, og hvor det er legalt at tale

imod flygtninge eller arbejdsløse eksempelvis”, siger Kela Kvam fast.

Indignationen må have afløb, for som hun siger, så “nytter det ikke så meget bare at sidde her i min stue og være indigneret for mig selv”.

Følelserne får derfor afløb i debatindlæg med vid og bid, hvor Kela Kvam taler for en velfærdsstat, hvor der er plads til både syge, arbejdsløse, kunstnere og debatter.

“For efter min mening er vi godt i gang med at afmontere den velfærdsstat, der er den bedste garant for sammenhængskraften i vores samfund”.

Nytænkning af faget

Kela Kvam er helt klar over, at hendes utvetydige holdninger og deraf afledte projekter – i dag som før – kan provokere somme.

Eksempelvis faldt det daværende leder af Centrum-Demokraterne, Erhard Ja-

FAGLIG SOLIDARITET

Da Kela Kvam i 1974 blev den første kvindelige professor i teatervidenskab i Danmark, blev hun også automatisk tjenestemand.

Det fik hende imidlertid ikke til at opgive sit medlemskab af DM.

“Jeg synes absolut, at man skal være medlem af en fagforening. Solidariteten er vigtig, og jeg mener, man bør stå sammen, så ens stemme bliver stærkere”, siger Kela Kvam.

Hun vedbliver derfor også med at være medlem, fordi hun i disse år ser et stort behov for stærke fagforeninger, når forholdene er så usikre.

“Der er mange magistre i dag, som bliver ansat på årskontrakter. Det er blevet svært at få en fast ansættelse, så også derfor synes jeg, det er så vigtigt at have en stærk fagforening, som kan være med til at kæmpe for ordentlige forhold for alle”.

“Jeg har aldrig lagt skjul på, at jeg med mine holdninger nok hører til på venstrefløjen, men jeg har aldrig været medlem af et politisk parti, og jeg har altid undervist og tilrettelagt min undervisning ud fra et ønske om at give mine studerende et så bredt fagligt fundament som muligt”.

>>

THE FEDERAL THEATRE

The Federal Theatre Project (FTP) var et projekt under New Deal igangsat af daværende amerikanske præsident Franklin D. Roosevelt.

The Federal Theater Project gav tilskud til blandt andet teaterforestillinger og andre kulturelle initiativer under depressionen fra 1933 til 1938.

Ideen var dels at give arbejdsløse kunstnere, forfattere og instruktører mulighed for at arbejde, dels at skabe relevant kunst og dels at give fattige familier mulighed for en gratis eller meget billig kunstnerisk oplevelse.

Forestillingerne blev set af over 30 millioner mennesker, hvoraf 60 procent aldrig tidligere havde været i teateret.

I 1936 lykkedes det den politiske højrefløj at lukke projektet.

cobsen, og hans Aktive Lyttere for brystet, da hun i 70'erne arrangerede en udstilling om det nye gruppe- og børneteater, som blandt andet dokumenterede teatergruppen Solvognens gadeateater.

Jacobsen og hans Aktive Lyttere kaldte i den forbindelse Kela Kvam for den ræverøde professor.

Kela Kvam ler ved min- det.

“Der skulle ikke så meget til, før Erhard Jacobsen så rødt”, siger hun muntert.

“Jeg har aldrig lagt skjul på, at jeg med mine holdninger nok hører til på venstrefløjen, men jeg har aldrig været medlem af et politisk parti, og jeg har altid undervist og tilrettelagt min undervisning ud fra et ønske om at give mine studerende et så bredt fagligt fundament som muligt”.

Således også i hendes første universitetsansættelse i Nordisk Litteratur ved Odense Universitet.

“Ved min egen ihærdighed og professor Mogens Brøndsteds velvilje lykkedes det at definere stillingen på den for mig gunstigste måde. Jeg blev en slags brugsuddeler af teateremner for studerende ved de humanistiske fag. Da teaterfaget

ikke eksisterede i Odense, men fungerede som et con amore-tilbud til særligt interesserede, var der ingen traditioner, man behøvede at holde i hævd, eller studieplaner, der skulle overholdes”, fortæller hun.

Det betød blandt andet, at et kursus i europæisk avantgardeteater svulmede op og blev til en antologi i fire bind, som blev lavet i samarbejde med de studerende. Ligesom hun og hendes studerende fik stablet en nordisk teaterfestival for gruppeteatre på benene. Festivalen – som løb af stablen gennem fire år – bestod af både teaterforestillinger, seminarer og debatter.

“Det har altid været vigtigt for mig at supplere den teoretiske undervisning med praktiske projekter, når det har været muligt. Det tror jeg giver den bedste forståelse af faget”.

Udsyn

I 1974 søgte Kela Kvam et professorat ved Københavns Universitet på teatervidenskab. Hun fik det og blev Danmarks første kvindelige professor i dette fag.

Men hun følte sig nu på ingen måde alene. Både i Stockholm, Bergen, Åbo og senere Trondhjem forvalte-

des teaterprofessoraterne af kvinder på den tid.

Og under hendes ledelse sørgede hun for, at det ikke kun var europæisk teater, der blev studeret.

“Det er vigtigt, at vi ikke tror, europæisk teater er det eneste eller det vigtigste. Jeg mener, det er essentielt, at vi sikrer os udsyn og forståelse for andre kulturer, og den forståelse får man meget direkte igennem teater”, mener hun.

Og så er vi tilbage ved hendes nye forskningsprojekt.

“Federal Theatre viste, hvor stor en betydning det havde for et samfund i krise, at der blev satset på kultur, at befolkningen fik mulighed for at se på god og ny kunst. Det var efter min mening fremsynet af Roosevelt at være med til at styrke kulturen, selv om kultur måske ikke er det første, man tænker på, når samfundet er i krise. Kunsten og kulturen kan give et nyt perspektiv. Og et sammenhold. Men nu skal jeg jo først for alvor i gang med at kigge i de amerikanske arkiver, så må vi se, hvad der kommer ud af det hele”, siger Kela Kvam. <<

BLÅ BOG

Navn: Kela Kvam.

Titel: Professor.

Danske ordener: R¹.

1949: Student fra Christianshavns Gymnasium.

1958: Mag. art. i alm. og sammenlign. Litteraturhistorie.

1965: mag. art. i teatrets æstetik og historie.

1958: Ansat ved Det Kgl. Bibliotek.

1967-74: Ansat ved Odense Universitet, Nordisk Institut.

1974-2001: Professor i teatervidenskab ved Københavns Universitet.

Da Kela Kvam læste teatervidenskab, var holdningen, at dramateksten var uinteressant. Man var alene optaget af det ikkelitterære teater og selve teaterforestillingen. Det bestemte hun sig for at lave om på, da hun blev professor, og hun er glad for at have bidraget til, at dramaturgi er blevet en vigtig del af faget.

Et liv med historiske kolbøtter

Finn Løkkegaard ved Hareskov Skole, hvis historie han har skrevet. Skolen er fra 1918 og udvidet en halv snes gange siden, uden at eksisterende bygninger er revet ned. "Et skolehistorisk frilandsmuseum", som han siger.

Finn Løkkegaard er årgang 1932. Et faktum, han selv ser som et af sit livs store fordele. Årgangen var lille og mulighederne store, fordi han voksede op sammen med velfærdssamfundet.

20 år gammel rejser Finn Løkkegaard fra Odense til København.

Studentereksamen har givet ham adgang til at læse historie og dansk på Københavns Universitet, mens hans fars militære baggrund gav adgang til en seng i Ballonparken på Amager. En tidligere militærbarak, som her i 1952 bliver brugt til at huse studerende.

Barakkerne er utætte og iskolde om vinteren, hvor petroleumsovne prøver at holde stand mod vinden, der snapper ind gennem brædderne.

"Men allerede i 1954 begyndte Egmont H. Petersens Fond at bygge Egmontkollegiet på Østerbro. Jeg var en af de første, der fik et værelse derude", fortæller Finn Løkkegaard.

"Det var en stor kolbøtte fra træbarakkerne til værelser med centralvarme, rent sengetøj en gang om måneden og toilet og bad i forbindelse med værelset.

Det var en kolbøtte lige ind i overflodssamfundet".

En vej belagt med muligheder

På alle måder en skelsættende oplevelse, som Løkkegaard fremhæver som et symbol på hele sin tilværelse.

"Jeg ser min egen historie som en parallel til samfundets historie. Jeg er født i 1932. Det var en lille årgang, og vi voksede op i takt med velfærdssamfundets udvikling og behovet for arbejdskraft. Der var alle muligheder. Det gjaldt bare om at hænge på", siger Finn Løkkegaard.

Og han har aldrig manglet arbejde.

Løkkegaard har ladet sig lede af sine interesser, og der har været mennesker på den vej, der har været villige til at åbne dørene, efterhånden som han nåede hen til dem.

Som da hans gamle historielærer på Sct. Knuds »

BLÅ BOG

Navn: Finn Løkkegaard.

Titel: Professor, dr.phil.

1952: Student (Sct. Knuds Gymnasium) 1952.

1960: Skoleembedseksamen i historie og dansk fra KU.

1969: Dr.phil. fra Odense Universitet.

1960-61: Timelærer ved Rødovre Statsskole.

1961-65: Videnskabelig medarbejder ved Udgiverselskabet for Danmarks nyeste Historie.

1965: Amanuensis i historie ved Danmarks Lærerhøjskole.

1968-82: Afdelingsleder og lektor ved Danmarks Lærerhøjskole.

1969-2001: Universitetscensor i historie.

1982-2002: Professor i historie ved Danmarks Lærerhøjskole, senere Danmarks Pædagogiske Universitet.

1998-2000: Institutleder ved Institut for Humanistiske Fag.

2002: Emeritus.

>> Gymnasium i Odense, Jørgen Hæstrup, overbeviste Finn Løkkegaard om, at han skulle være med til at forske i dele af modstandsbevægelsens historie.

Det ledte til et job i Udgiverselskabet for Danmarks nyeste Historie, som blandt andet resulterede i et ophold ved den danske ambassade i Washington. Her forskede han i danske og amerikanske arkiver og endte med disputatsen om den navnkundige danske diplomat Henrik Kauffmann.

Da disputatsen var skrevet, blev Finn Løkkegaard kontaktet af en repræsentant for Danmarks Lærerhøjskole, som sad i netop Udgiverselskabet. Han ønskede at ansætte den unge Løkkegaard på sin læreanstalt.

“Jeg havde meget lyst til at være med til at præge den måde, børn og unge blev undervist i historie på, og Danmarks Lærerhøjskole uddannede dengang mange lærere til seminarierne, så jeg sagde ja tak til stillingen”, siger Finn Løkkegaard.

“Det var en tid, hvor det var en fest at være magister. Også rent økonomisk. For eksempel måtte vi ikke undervise, uden at vi fik et tillæg som intern lektor”, kommer det med et skævt smil.

Nye undervisningsformer

Og undervise ville Finn Løkkegaard gerne. Undervise og udvikle nye måder at gøre det på.

“Historieundervisningen i begyndelsen af 60'erne var i meget høj grad en kronologisk gennemgang af historiens udvikling. Det var noget kedeligt noget”, konstaterer han tørt.

I forbindelse med sin disputats havde Løkkegaard

stiftet bekendtskab med filmmediet.

Danmarks Radio havde ønsket at lave en udsendelse om de amerikanske flybaser på Grønland, som Løkkegaard havde beskrevet gennem sin forskning af diplomaten Kauffmann, og det gav tanker om at inddrage film i historieundervisningen.

“Jeg begyndte at lave film, som inddrog historisk kilde materiale. Jeg ønskede at lave en mere kildekritisk indgang til historieundervisningen. Indholdet skulle være autentisk, men skulle samtidig lægge op til diskussion. Derfor var det vigtigt, at det materiale, der blev udvalgt, var så tilstræbt objektivt som muligt”, siger Finn Løkkegaard.

Det var trenden dengang. I dag følger han med stor interesse – og forståelse – det, han kalder det postmoderne syn på historien.

“I dag tager man afstand fra objektiviteten. Historieundervisningen må gerne bygge på subjektive holdninger og overvejelser, og jeg er enig i, at objektivitet også bygger på valg og fravalg, som reelt gør objektiviteten subjektiv”.

Han smiler. Her er ingen bitterhed at spore. Holdninger og videretænkning af formidling er alt sammen historiens udvikling. Det er interessant. Og det væsentlige er, at alle kan give deres besyv med.

“Jeg kan måske godt mene, at der går en bred historisk forståelse tabt, når historieundervisningen i dag er baseret på tema- eller emneundervisning. Men omvendt gør det også undervisningen langt mere nærværende. I dag bliver der grinet af vores tanker om vigtigheden af identitets-

kontrol af historisk materiale. Det tager jeg meget pragmatisk. Vores ønske om autenticitet frem for alt var nok et illusionsnummer. Men det var med til at ændre historieundervisningen”.

Der er nok at tænke tilbage på for pensionisten Finn Løkkegaard.

“Som jeg sidder her i dag, så ser jeg tilbage på et liv, der som sagt udviklede sig i takt med samfundsudviklingen. Jeg har ikke haft en karriereplan. Jeg er ligesom bare gledet med. Og i dag kan jeg sige, at jeg ikke ville have gjort noget særligt anderledes. Det er et stort privilegium at kunne sige det. Det er jeg helt klar over”.

MIDT I SPOTLIGHTET

Finn Løkkegaards disputats om det danske gesandtskab i Washington er den allerførste disputats i Odense Universitets historie.

Universitetet blev grundlagt i 1966, og Løkkegaard kunne forsvare sin afhandling den 31. januar 1969.

I Per Bojes bog, “Frugten vokser frem ... træk fra Odense Universitets historie 1966-99”, er begivenheden naturligvis beskrevet:

“Selve forsvarshandlingen, som overværedes af omkring 4.000 tilhørere, blev en større offentlig begivenhed med masser af lynende blitzlys og et større presseopbud. Journalisterne beskrev i detaljer forløbet af den fem timer lange handling”.

Pressens mange ord og billeder, som forevige denne første dr.phil. fra det unge universitet, blev dog en engangsforestilling, som Per Boje let opgivende beskriver det:

“Senere hen blev disputats handlingerne ren rutine for pressen. Dens reportager og omtale svandt derfor gradvist ind til en lakonisk meddelelse om tid og sted – og selv denne gled efterhånden ud, med det resultat at langt hovedparten af universitetets disputats handlinger i dag finder sted uden større pressedækning”.

MAGISTERIDENTITETEN

Finn Løkkegaard har en årrække siddet i bestyrelsen for Dansk Magisterforening.

Qua den rolle var han blandt andet med til at sørge for, at foreningen anerkendte de kandidater, som blev uddannet fra Danmarks Lærerhøjskole. Kandidaterne blev landets første cand.pæd.er.

“DM har for mig altid været et sted, hvor der har været plads til at diskutere fag og udvikling. Det var spændende at være med i bestyrelsen, fordi jeg på den måde kunne være med til at præge vores faglighed”, siger Finn Løkkegaard.

Da han blev professor i 1982, blev han tvunget til at blive tjenestemand, men han har bibeholdt sit medlemskab af både DM og pensionskassen.

“Det er et spørgsmål om identitet. Jeg føler mig som en del af magisterstanden. Jeg er vokset i den identitet, og derfor føler jeg mig stadig knyttet til foreningen”.

Hos GF Forsikring
er det kunderne, der
deler årets overskud

Hvert år gør GF Magistrene bilskaderegnskabet op. Jo færre skader, jo større overskud og dermed penge retur til dig. I år får vores kunder 1.763.837 kr. tilbage – det svarer til, at hver kunde får 15 % af præmien tilbage.

Vil du også have bilforsikring med overskud?

Eller et godt tilbud på alle dine andre forsikringer? Så kontakt os.

Det gode selskab

DANSKE FORSKERE PÅ DR K

Foto: DR / Lars Bornd

Seismolog Inge Lehmann i skikkelse af Sidsel Agensø.

Gik du glip af udsendelserne om Niels Bohr og Niels Steensen? Du kan stadig nå at stige på DR K's serie om store dan-

ske videnskabsfolk og møde nogle af Danmarks stædige, ambitiøse, flittige – og afdøde – forskere. I serien optræder H.C. Ørsted, Inge Lehmann, August Krogh og Tycho Brahe i skikkelse af skuespillere, der svarer på spørgsmål om fysik, natur og universets love.

Vært på programmet er forsker og forsanger i Magtens Korridorer, Johan Olsen, der guider seerne gennem mødet med forskerne og deres forskning.

Programserien "Store danske videnskabsfolk" sendes onsdag aften kl. 21.30. Den er produceret af DR i samarbejde med Experimentarium med støtte fra en række fonde.

DIIS HAR STOR INDFLYDELSE

Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS) er i år blevet nr. 10 på en liste over verdens mest indflydelsesrige tænketanke uden for USA. Ranglisten er knyttet til den årlige rapport "Go To Think Tank Index", som udgives af "Think Tanks and Civil Societies Program" ved University of Pennsylvania.

Sidste år var DIIS opført som nummer 25 på den ikkeamerikanske liste og er dermed rykket hele 15 pladser op på listen.

Universitetet i Pennsylvania har også vurderet hele verdens tænketanke inklusive de amerikanske og rangordnet dem efter indflydelse. På denne liste er DIIS blevet nummer 39.

**“Åh, at sætte fodaftryk
I årets allerførste sne.
Åh, at gå på versefod
I Halfdans ABC”.**

Bjarne Reuter, i Politiken, i anledning af Halfdan Rasmussens 100-års fødselsdag

Ledelsesstil påvirker stress

Et ph.d.-studie fra Arbejdsmedicinsk Klinik i Herning gør op med stress som et individuelt problem. Stress handler om hele organisationen, lyder konklusionen. De rigtige stikord i forklaring af stress hedder: arbejdspress, fysisk placering, kommunikation og interaktion i gruppen af medarbejdere samt organisatorisk kultur.

Studiet, der er udført af psykolog Tanja Kirkegaard, er udført som feltarbejde kombineret med spørgeskemadata og er en blanding af kvantitative og kvalitative metoder. Ph.d.-afhandlingen hedder "Kollektiv stress" og fortæller om to vidt forskellige reaktionsmønstre hos to grupper medarbejdere under pres. En af konklusionerne handler om ledelse. En støttende, kommunikerende, nærværende ledelse øger medarbejdernes loyalitet og mindsker følelsen af stress.

MERE INTELLIGENTE BYER

Ifølge en fremskrivning fra FN vil syv ud af ti personer bo i byer i 2050. Byer verden over vil komme under pres, og samtidig vil en vældig digitaliseringsbølge ændre byer og borgernes vilkår.

Nu vil et nyt EU-projekt sætte mennesket i centrum i udviklingen af fremtidens byer. Projektet OrganiCity vil bestå af et tæt samarbejde mellem Aarhus, London og Santander i Spanien. Alle byer har erfaring med at bruge smart city-teknologi, der forbedrer servicen til borgerne og samtidig nedsætter forbruget af ressourcer. Hidtil har man i smart city-regi udviklet løsninger inden for fx trafik, sundhed og klima. Det nye projekt skal tænke på tværs af sektorer.

Projektet har et budget på 54 mio. kr. I dansk sammenhæng bidrager Aarhus Universitet, Aarhus Kommune og Alexandra Institutet.

Foto: Colourbox

**Det er nemt at få jagttilladelse i Grønland,
men de fleste af os spiser i kantinen**

www.naalakkersuisut.gl

STYRK DIN KARRIERE

Giv dine kompetencer og karrieremuligheder nyt liv. Masteruddannelserne på AAU kombinerer teori på højt niveau med din daglige praksis. Uddannelserne, der er statsligt akkrediteret, er udviklet i samarbejde med erhvervslivet, så du har sikkerhed for, at du står stærkere i mødet med virksomhedernes forventninger og behov for medarbejderkompetencer. Vi tilbyder også HD uddannelsen, kurser og enkeltfag samt en række andre fleksible efter- og videreuddannelsesmuligheder.

» Efter at have været seks år i folkeskolen begyndte jeg at få den der fornemmelse, at jeg havde mistet kontakten med IT verdenen, så jeg ville gerne tilbage på sporet og opfriskes. «

CHRISTIAN ØSTERBALLE
Masterstuderende, AAU

» Det har overrasket mig, hvor meget jeg kan bruge af det, jeg lærer. Jeg kan gå ud og omsætte det direkte, fra jeg går ud af døren fra en forelæsning. «

METTE RING
Masterstuderende, AAU

**MASTERAKADEMIET
EFTER- OG VIDEREUDDANNELSE**
AALBORG UNIVERSITET

**BESTIL
BROCHUREN
- SE FILMEN -
BLIV KLOGERE**
www.ma.aau.dk

“At der endnu ikke hersker nogen klar konsensus om den østtyske fortid, skyldes flere forhold”.

HISTORIE

Berlins Alexanderplatz mellem opbrud og erindring – Den byarkitektoniske idékonkurrence i 1993

Hans Christian Post

Syddansk Universitetsforlag, 2014, 416 sider, 280 kr.

Genforeningen af Øst- og Vestberlin i 1990 og udnævnelsen af Berlin til tysk hovedstad og regeringsby rejste på én gang spørgsmålene om forvaltningen af fortiden og forventningerne til fremtiden. Hvilke dele af historien skulle byen tage med sig, og ad hvilke traditionslinjer skulle udviklingen ske? Svarene på disse spørgsmål blev ikke mindst søgt arkitektonisk – i de mange byggeprojekter, som fulgte i genforeningens kølvand og for en stund gjorde Berlin til Europas største byggeplads.

HISTORIE

Vi kæmpede til lands og til vands

Hans Chr. Bjerg og Ole L. Frantzen

Forlaget Hovedland, 2014, 197 sider, 229 kr.

Fra herre i Norden til en forslået småstat med ond i selvfølelsen. Sådant kan Danmarks historie i en meget kort form gøres op, når flådens historiker, Hans Chr. Bjerg, og hærens historiker, Ole L. Frantzen, gør regnestykket op. Det gør de sammen i den farverige udgivelse, der kort og kompetent redegør for danmarkshistoriens afgørende salg. Fra slaget ved Svold omkring år 1000 og til Danmarks besættelse under 2. Verdenskrig og selvfølgelig til allersidst en redegørelse for den nyeste tid, hvor Danmark igen er blevet en krigsførende nation fra Balkan, Irak og Afghanistan til deltagelsen i Libyen.

KULTURHISTORIE

Hønsestrik og hotpants

Tove Engelhardt Matbiassen
Den Gamle By, 2014, 73 sider, 42 kr.

Bogen, der sætter fokus på tøj fra 1970'erne, viser et udsnit af de dragter, der findes i Den Gamle Bys samling. I 1970'erne var indiske kjoler og striktrøjer fra Peru moderne sammen med arbejdsjakker og hjemmesyede kreationer, gerne inspireret af etnisk tøj. Men der var også et marked for hot pants i syntetisk strik med lange cardigans og senere gabardinebukser, som typisk blev kombineret med syntetiske slimline-skjorter med lange flipper. Bogen og den tilhørende udstilling indgår i Den Gamle Bys aktuelle satsning på at dokumentere og fortælle historier fra og om 1970'erne.

SAMFUND

Ensom men ikke alene

Karen Lerstrup Pedersen (red.)
Ventilen, 2014, 200 sider, 250 kr.

En antologi om unge og ensomhed. Bogen indeholder 13 forskellige indlæg, hvor forskere, praktikere og de unge selv fortæller om ensomhed blandt unge, og

hvad man kan gøre for at forebygge og afhjælpe ensomhed. Bidragyderne er: Ida Koch, Allan Holmgren, Stephanie og John Cacioppo, Katrine Rich Madsen og Mathias Lasgaard, Kristine Visby, Malene Charlotte Larsen og Jon Kristian Lange, Anna Sillemann og Bo Rump, Jens Christian Nielsen og Niels Ulrik Sørensen og Karen Lerstrup Pedersen.

ARKÆOLOGI

The Stone Vessels

Anna Hilton
Jysk Arkæologisk Selskab, 2014, 191 sider, bogladepris 250 kr., medlemspris 200 kr.

I forbindelse med Moesgaard Museums udgravninger på øen Failaka i Kuwait 1958-1963 blev der fundet et stort antal fragmenter af dekorerede stenkar, hvis fortolkning lige siden har beskæftiget forskere. Stenkarsamlingen bliver præsenteret i alle detaljer, og betydningen af de mange stilarter på øen bliver diskuteret i sammenhæng med nyere tendenser i vores forståelse af den Arabiske Golfs arkæologi. Bogen er udgivet i samarbejde med the National Council for Culture, Art and Letters, Kuwait & Moesgaard Museum.

PÆDAGOGIK

Lærerens grundfaglighed – mentalisering som arbejdsredskab

Jens Christian Jacobsen (red.)
Billesø & Baltzer, 2014, 258 sider, 288 kr.

Muligheder for at lære og udvikle sig er afhængig af elevens forhold til andre mennesker. Der er tre forhold, der betyder meget. Det ene er evnen til at “se bag facader”, det andet evnen til at registrere forandringer i en selv over tid og det tredje evnen til at opdage og anerkende forskelle mellem en selv og andre. Hvis eleven – og læreren – mangler disse evner, vil de have vanskeligheder med at opfatte andre som selvstændige væsener med ret til at være anderledes end en selv. Begrebet mentalisering kan supplere den eksisterende viden om, hvorfor voksen-barn-samspejlet og elevens sociale udvikling er så centralt i det pædagogiske arbejde.

Er det sandt, at det er sundt?

Bestil i dag på
weekendavisen.dk

Er et glas vin godt for helbredet? Få det uklare svar hos eksperterne.

Det er rigtigt, at et glas vin hver aften er godt for hjertet. Og det er også rigtigt, at alkohol øger kræfttrisikoen. Som så ofte er sandheden et sted midt imellem to synspunkter. Hos Weekendavisen har vi ikke facitlisten, men vi kommer bag om de hurtige overskrifter. Og vi fortæller Dem ikke blot, hvad der sker, men også hvorfor det sker. Velkommen til den velskrevne viden.

Weekendavisen

VELSKREVET VIDEN. HVER FREDAG.

PÆDAGOGIK

Pædagog i skole og fritid – perspektiver på tværprofessionelt samarbejde i skolen

Tom Ritchie og Ditte Tofteng (red.)

Billesø & Baltzer, 2014, 228 sider, 258 kr.

Den nye skolereform fra 2014 griber dybt ind i skolens organisering og kerneopgaver. Med reformen står skolen over for en række nye opgaver og udfordringer, der stiller omfattende krav til lærere, til skolens ledelse – og som noget nyt – til de mange pædagoger, som bliver en stor del af skolens hverdag fremover. For pædagoger indeholder reformen imidlertid ikke alene krav og udfordringer – den ska-

ber også muligheder. Denne bog handler netop om disse muligheder og har til formål at klæde pædagoger og pædagogstuderende på til opgaven.

HISTORIE

Renæssancehavnen i Kerteminde

Erland Porsmose og Torben Weirup

Østfyns Museer, 2014, 108 sider, 168 kr., ved medlemskab af Museumforeningen kan bogen købes for 128 kr. på kas@ostfynsmuseer eller 65 32 37 27

En fortælling om en havn og dens by. Ikke blot en beretning om havnens storhed, fald og genfødsel, men også om kulturarens betydning som aktiv ressource for gunstige livsvilkår i nutid og fremtid. Om at ska-

be et attraktivt byrum i en sikker dialog med fortiden og dermed genvinde stedets identitet

LITTERATUR

Digteren Morti Vizki – En antologi

Kamilla Löfström og Birgitte Hesselaa (red.)

Syddansk Universitetsforlag, 2014, 228 sider, 198,40 kr.

Morti Vizki (1963-2004) debuterede med "digtsamling"

i 1984. Hans forfatterskab indeholder poesi, dramatik og prosa. Posthumt er udkommet digtsamlingen "Almanak" (2005) og billedbogen "Den Usynlige Dreng" (2006). Morti Vizki var i egen levende person, når han turde, måske den bedste formidler af det vizkiske værk. Hans sceneoptræden kunne være nærmest magisk, og hans timing perfekt. Selv sagde han, at det gælder altid om at forsvinde, mens magien endnu hænger i luften. Sådan forsvandt han fra verden. Antologien indeholder tekster om den magi, Morti Vizki efterlod sig.

DM · Dansk Magisterforening

Arbejdsmiljørepræsentant?

Husk at du kan bruge DM, og at DM har brug for dig

- Får du indbydelserne til DM's arrangementer for arbejdsmiljørepræsentanter?
- Har du sikret dig en individuel samtale med en af vores arbejdsmiljøeksperter?
- Fortæller du os om jeres problemer med arbejdsmiljøet, så vi kan udvikle de helt rigtige tilbud?

DM vil gerne have en tæt kontakt til arbejdsmiljørepræsentanterne. Er du ikke registreret hos os, eller er du i tvivl, om du er registreret? Send en mail med dit navn og din arbejdsplads til amr@dm.dk

Læs mere på dm.dk/amr

Efteruddannelsesmesse

Kom til Efteruddannelsesmesse på Syddansk Universitet i Odense og hør, hvordan du løfter dine kompetencer.

Tirsdag d. 17. marts kl. 15-19.

PROGRAM

- 15.00 → Indtjekning og uddannelsesstande åbner.
- 15.30 → Velkomst.
- 15.45 → Første runde med uddannelsespræsentationer.
- 17.00 → Oplæg om "Talent Management and Human Ressource".
- 18.00 → Anden runde med uddannelsespræsentationer.
- 19.00 → Efteruddannelsesmessen lukker.

Tilmeld dig på → sdu.dk/efteruddannelse

En håndfuld kompetencer

Kontakt os på tlf. 65 50 10 54
eller skriv til → efteruddannelse@sdu.dk

FORSKNINGSBASERET EFTERUDDANNELSE

SYDDANSKUNIVERSITET.DK

Sidste frist for debatindlæg til nr. 3 er mandag den 9. marts kl. 10. Debatindlæg sendes til magisterbladet@dm.dk. Indlæg må maksimalt være på 3.000 tegn inklusive mellemrum. Er et debatindlæg for langt, vil det blive forkortet af redaktionen. Længere indlæg i form af kommentarer eller kronikker bringes efter aftale med redaktøren.

BARNETS ARHUNDREDE SKROTTE

I året 1900 udgav svenske Ellen Key bogen "Barnets Århundrede". I Tyskland arbejdede Frøbel for, at børnene fik en barndom. I Italien var Montessori og i Frankrig Freinet, som også arbejdede for børnenes sag. I Danmark havde vi Jens Sigsgaard (forfatter til "Palle alene i Verden"), Kragh Müller med Bernadotteskolen og Den Lille Skole i Bagsværd, som ikke var Korsbækprivatskoler, men laboratorier, der forskede i pædagogik, og hvis resultater vandrede ind i folkeskolen.

I stedet for asylers opbevaring skabtes børnehaver, fritidshjem og ungdomsklubber. Erstatningshjem, hvor der var voksne, som havde tid til børnene. Når begge forældre arbejder uden for hjemmet, bliver hjemmet et sted, hvor man bliver madet med mere og mere færdigt. Radio, fjernsyn og computere fylder tiden ud, så børn og voksne ikke taler med hinanden. Man køber sig til industrielle oplevelser, der skal betales, så forældrene får ikke tid til at opleve børnene.

Børnehaver, fritidshjem og klubber har været små, så alle kendte hinanden. Det gav tryghed, og der var mange forskellige aktiviteter, hvor børnene oplevede glæden ved at skabe, fik udviklet deres fantasi og lærte at opføre sig ordentligt over for deres medmennesker.

Når pædagogseminariet skulle have en ny lærer, headhunted man et menneske, som var engageret i sit fag og brændte for at delagtiggøre andre i det. Eleverne skulle et halvt år i forpraktik, så de oplevede arbejdspladsen, og personalet oplevede, om det var et menneske, som havde kvalifikationer til at blive pædagog. Eleven vidste, hvad det var for et fag, som hun/han ville studere. Uddannelsen tog to år. Pædagoger blev meget populære. Det kunne systemet

ikke have. Uddannelsen, som havde fungeret på årlige bevillinger, skulle lovfæstes. I 1970 blev uddannelsen ved lov treårig, hvad mange troede var en anerkendelse – de forstod ikke, at det handlede om, at pædagogerne anerkendte systemet.

Uddannelsen blev mere og mere teoretisk. Forpraktikken blev afskaffet. Fritidspædagogerne skulle ikke længere en tur på Sløjds skolen. Værkstedslærerne troede, at så blev de 160 timer givet til værkstedsfagene – næh, de blev trukket fra. Studenterhuen blev adgangstegnet til seminariet. Ansøger og rektor mødtes ikke. Optagelsen blev afgjort i et system, hvor det unge menneske kunne søge tre uddannelser, fx pædagog, damefrisør eller atomfysiker.

I 1970 fortalte en socialdemokratisk politiker os lærere, at fritidshjemmenes tid snart var forbi. Erhard Jacobsen lavede en SFO i Gladsaxe Kommune med løfte om, at der kun skulle være uddannede pædagoger. Nu er der flest uddannede i SFO'erne. Den rare, trygge børnehaver er blevet til børnehus, fritidshjemmet er blevet til skolefrieheitsordning, og i København er ungdomsklubberne blevet til afdelinger, hvor de unge kan flakke omkring. Det er gjort umuligt at have en fast gruppe, som pædagogerne kan give tryghed.

"Stort er lort", "småt er godt", mennesker skal leve i mindre enheder, som er overskuelige.

Forbilledet for uddannelse er kyllingefabrikken: "Fra æg til køledisk på 35 dage".

Forbilledet for samfundet er blevet: "Palle alene i en verden af skærme og robotter".

*Henning Lyhne Christensen,
skulptør og pensioneret seminarlærer*

Fortsat fra forrige side >>

DISKRIMINATION ELLER FAVORISERING?

Professor i biologi på MIT, Nancy Hopkins, får massiv dækning i sidste nummer af Magisterbladet. Hun har åbenbart haft stor betydning for udbredelsen af positiv særbehandling på sit universitet, og det skal vi nu også lære af i Danmark. Er der dog ikke en behjertet sjæl, der kan fortælle professoren, at det har vi allerede masser af erfaringer med i form af eksklusive kvindeprogrammer med stillinger og midler kun til kvinder udloddet af KU, AAU og Det Frie Forskningsråd?

Hun citeres for, at en rapport fra MIT dokumenterede "uligheden sort på hvidt". Men det, at der er færre kvindelige end mandlige forskere fx inden for et teknisk-naturvidenskabeligt felt, dokumenterer da ikke, at der er manglende ligestilling.

Generelt er der næsten ingen mandlige forskere, der tør tage livtag med undersøgelser af kvindelige forskeres mobilitet og rekrutteringsveje. Det opfattes som farligt for karrieren, hvis man kommer ud med resultater, der kan stemples som "reaktionære" eller "fordomsfulde".

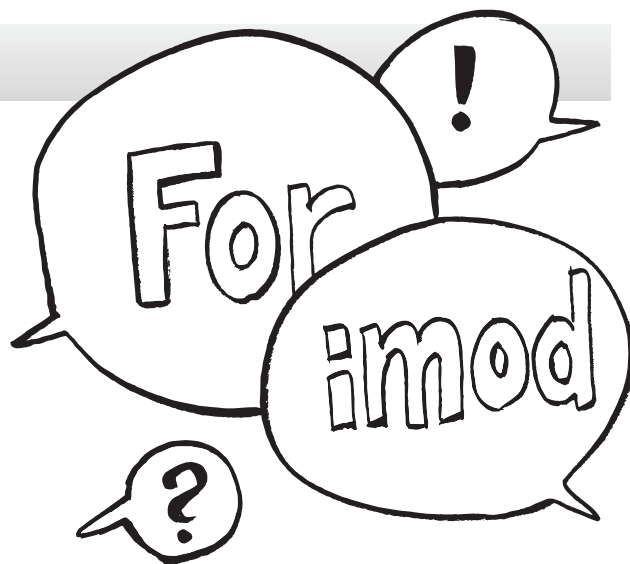
Man skulle ellers tro, at det ville være relativt nemt at undersøge fx forskningsproduktiviteten hos hhv. kvindelige og mandlige nyansatte professorer på de danske universiteter fx fra 2008-2014, hvor der har kørt kvindedefavoriserende programmer på flere universiteter.

Ikke desto mindre har sociologiprofessor Martin Schröder og forskergruppelider Mark Lutter for nylig vovet at fremlægge det nærmeste, vi kommer til en videnskabelig undersøgelse af feltet. De har analyseret karrierevejen hos tilnærmelsesvis alle tyske sociologer og er kommet frem til, at der generelt hersker meritokratiske principper baseret på forskningsproduktivitet. Det vil sige, at antallet af udgivelser af peer reviewed-artikler i anerkendte videnskabelige tidsskrifter korrelerer med chancen for at opnå et professorat.

Der er dog én væsentlig undtagelse. Kvinder har en 1,4 gange større chance for at blive ansat som professor end deres mandlige kolleger. Schröder og Lutter mener selv, at dette med al sandsynlighed skyldes en institutionaliseret positiv særbehandling udøvet af bedømmelseskomiteerne.

Konklusionen må være, at hvis vi oven i den positive særbehandling af kvinder, der allerede nu mange steder er indbygget i systemet, tillige fortsætter med at introducere eksklusive kvindeprogrammer, så kan vi komme til at skyde os selv i foden i den globaliserede konkurrence, vi er udsat for.

Af Hans Bonde, professor, ph.d. & dr.phil., Københavns Universitet

GENERALFORSAMLING À LA DRONNING MARGRETHE 2.

Det fremgår af MP Pensions svar i Magisterbladet af 16. januar 2015 på mit spørgsmål om en ændring af MP's organisation, at de hidtidige præmisser for generalforsamlingens valg af bestyrelsesmedlemmer fortsat vil være gældende, og at man herudover vil foreslå *etablering af en delegeretforsamling*.

Dette sidste forslag gør mig MEGET UTRYG, idet det ikke er begrundet og ikke præciseret i MP's svar, hvordan en sådan *delegeretforsamling* kan styrke demokratiet i MP Pension. Umiddelbart forekommer det mig, at etablering af et ekstra lag mellem bestyrelsen og generalforsamlingen vil bevirke, at generalforsamlingen bliver sammenlignelig med det danske monarki, d.v.s. reelt uden magt.

Jeg skal derfor anmode MP Pension om klart og entydigt at redegøre for

- hvilke kompetencer en *delegeretforsamling* skal have i forhold til generalforsamlingen
- hvilke kompetencer en *delegeretforsamling* skal have i forhold til bestyrelsen
- hvordan medlemmerne til en *delegeretforsamling* vil blive valgt
- hvor mange medlemmer en *delegeretforsamling* skal bestå af
- hvilke kompetencer medlemmerne i en *delegeretforsamling* skal være i besiddelse af.

Med venlig hilsen Anne Grethe Ragborg

MANGLENDE SVAR PÅ LÆSERBREV – OM MP

Bliver MP's generalforsamling nedlagt eller ej? Bliver den erstattet med et repræsentantskab? Dette er fortsat et åbent spørgsmål efter svaret til Anne Grethe Ragborg i årets første nummer af Magisterbladet. Svaret fra den fungerende formand for MP – og DM's udpegede repræsentant – forholder sig overhovedet ikke til det stillede spørgsmål.

Spørgsmålet lød i al sin enkelhed: “Har DM og MP Pension planer om at erstatte MP’s generalforsamling med et repræsentantskab?”

Svaret indeholdt til overflod: 25 linjer om bestyrelsen, 2 linjer om “en forsamling af delegerede”, men ikke én linje om *generalforsamlingen*. Spørgeren og øvrige læsere efterlades totalt uden svar på spørgsmålet.

De nævnte to linjer om “en forsamling af delegerede” introduceres uden nærmere præsentation. Den let henkastede bemærkning får straks alarmklokkerne til at ringe, og en masse relevante spørgsmål melder sig hos undertegnede.

Hvordan ligger det lige med beslutningskompetencen mellem de to organer – MP’s generalforsamling og “en forsamling af delegerede”? Skyldes tavsheden herom og den manglende reference til foreningens overordnede myndighed, at det netop er tanken, at der kun skal være ét organ (= delegeretforsamlingen)?

Hvorfor ønsker bestyrelsen, at demokratiet skal styrkes ved at etablere “en forsamling af delegerede”, der i sagens natur vil bestå af en minimal procentdel for ikke at sige en minimal promilledel af pensionskassens medlemmer? Hvad betinger nødvendigheden af dette organ, når den nødvendige kompetence og viden jo allerede befinder sig i bestyrelsen, der består af de af Finanstilsynet godkendte “prudent” persons?

Hvilken kompetence vil der blive tillagt denne “delegeretforsamling” i forhold til generalforsamlingen? Skal denne “delegeretforsamling” foreslå pensionsstrategiske emner til forelæggelse og beslutning for generalforsamlingen – eller refererer den kun til bestyrelsen? Skal bestyrelsen forelægge strategiske emner til beslutning eller godkendelse for “delegeretforsamlingen”, før spørgsmålene forelægges generalforsamlingen? Bliver “delegeretforsamlingen” i realiteten et omsvøvsdepartement, en syltekrukke eller en alternativ bestyrelse – hvor pensionskassens øvrige “udelegerede” personer er uden indflydelse? Her tænkes fx på medlemmer, der ikke er medlemmer af fagforeninger. Det kunne fx være pensionister, der ikke har råd til kontingentet.

Skal der etableres en konstruktiv debat om disse komplekse *politiske* og *organisatoriske* spørgsmål, er det ikke for tidligt at få taget hul på sagen. Det kan ikke afvente MP’s generalforsamling.

Hanne Jönsson, medlem af MP & DM

MP Pension har meddelt, at der kommer svar på de to læserbreve i Magisterbladet nr. 3 som udkommer den 19. marts. (Red.)

Efteruddannelse

SYDDANSK
UNIVERSITET

En håndfuld kompetencer

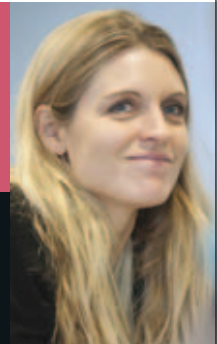
På Syddansk Universitet har vi et mangfoldigt udbud af masteruddannelser, som giver dig flere kompetencer. Og som øger dine muligheder for at gøre et karrierespring. Du kan blandt andet læse forskningsbaserede masteruddannelser inden for:

- Offentlig ledelse
- Public Management
- Journalistik
- MBA

EFTERUDDANNELSESMESSE

Odense → Tirsdag d. 17. marts
kl. 15.00-19.00
på Syddansk Universitet

Kontakt os på tlf. 65 50 10 54
eller skriv til
→ efteruddannelse@sdu.dk

FORSKNINGSBASERET
EFTERUDDANNELSE

SYDDANSKUNIVERSITET.DK

DYRK DIN FAGLIGHED

I Fagligt forum på dm.dk får du faglig inspiration via artikler og fyraftensmøder. I de tilknyttede grupper på LinkedIn har du mulighed for at dyrke din faglighed og netværke med andre. Det er også her, du får besked om nye artikler, fyraftensmøder og andre arrangementer. Her får du et udpluk af forårets artikler og fyraftensmøder.

Se flere faglige artikler på dm.dk/fagligtforum.
Se alle faglige fyraftensmøder på dm.dk/kalender.

MADE IN THE WORLD

Vi får tudet ørerne fulde af, at vi simpelthen er nødt til at tilpasse vores samfundsmodel til vilkårene i en mere globaliseret verden, hvis vi skal kunne konkurrere med fx kineserne. Men er sammenhængene så ligetil, som de ofte fremstilles? Læs Bjarke Refslunds artikel om dansk konkurrenceevne i en globaliseret økonomi.

Find artiklen i dm.dk/fagligtforum.
Vælg Administration, organisation og politik.

Fyraftensmøde:

Hvad gør globaliseringen ved danske virksomheders konkurrencedygtighed? Kom til fyraftensmøde med ph.d. Bjarke Refslund, Aalborg Universitet 11. marts i Aalborg og 16. april i København.

Læs mere og tilmeld dig på dm.dk/kalender.

PLASTSOLCELLER

- næste trin på energistigen.

Fremtidens energibehov svarer til et nyt atomkraftværk om dagen, så vi har brug for nye energiformer, skriver Jens Wenzel Andreassen fra DTU Energi. Næste generations solceller udvikles ved hjælp af røntgensyn på nanometerskala, og synkrotronen i Lund bliver afgørende for at bane vejen for en helt ny indsigt i de strukturer, som er afgørende for, at plastsolceller bliver effektive og holdbare.

Find artiklen i dm.dk/fagligtforum.
Vælg Naturvidenskab, sundhed og miljø.

Er du sikker på nettet?

Eksemplerne på hacking og angreb på onlinesystemer er mange: Netskandalen, Se og Hørs tys-tys-kilde samt tab af brugernavne og kodeord hos Adobe, Sony og LinkedIn. Det er svært at gennemskue, hvilke farer man som bruger og udbyder af onlinetjenester egentlig står over for.

Kom til fyraftensmøde med Gert Læssøe Mikkelsen, Identity Architect i Alexandra Instituttets sikkerhedslab. 11. marts i København.

Læs mere og tilmeld dig på dm.dk/kalender

Læs også Gert Læssøe Mikkelsens artikel "Digital identitet" om, hvordan smart brug af matematik gør hverdagen nemmere og sikrere på internettet.

Find artiklen i dm.dk/fagligtforum. Vælg Naturvidenskab, sundhed og miljø.

UDESKOLE SOM UNDERVISNINGSMETODE

I udeskole bruger eleverne deres viden, og undersøgelser viser, at eleverne trives bedre og lærer mere, når udeskole er en del af undervisningen. Treårigt udeskoleprojekt undersøger god praksis ved undervisning i udeskole.

*Find artiklen i dm.dk/fagligtforum.
Vælg Uddannelse, didaktik og forskning.*

SPECIALER2GO

Anden Verdenskrig: Dansk sport – tysk pen.

En hidtil ukendt side af den danske besættelsehistorie viser, at det dansk-tyske sportssamarbejde under Anden Verdenskrig i høj grad blev udnyttet politisk af den tyske presse med ivrig støtte fra både danske sportsforeninger og enkeltpersoner.

*Find artiklen i dm.dk/fagligtforum.
Vælg Kultur, sprog og kommunikation.*

Artiklens forfatter, Christian Tolstrup, har deltaget i workshoppen Specialer2Go, hvor dimittender får en hel dag i DM med professionel kommunikationsrådgivning, mulighed for at publicere en artikel i Fagligt forum på dm.dk og holde oplæg til et medlemsmøde i DM.

Kom til specialeworkshop i foråret

19. februar, 26. februar, 22. april og 30. april i København.
7. maj og 20. maj i Aarhus.

Læs mere og tilmeld dig på dm.dk/specialer2go.

Fra systemkrise til grøn økonomi

Summen af kriser tyder på, at den kendte model for vækst og udvikling har ramt muren. Mød Jørgen Steen Nielsen, biolog og mangeårig medarbejder på dagbladet Information som klima- og miljømedarbejder.

Fyraftensmøde i Aarhus 12. marts og i København 19. marts.

Læs mere og tilmeld dig på dm.dk/kalender.

f | Spar penge...

... mange penge hos:

- og flere end 4.500
andre steder i Danmark

Meld
dig ind på
fbf.nu

Årsdag for ledere

DM inviterer i samarbejde med Dansk Psykologforening, Forbundet Arkitekter og Designere, Jordbrugsakademikerne og Den Danske Dyr lægeforening endnu en gang til årsdag for ledere. Arrangementet løber af stablen fredag 8. maj 2015 på Nordatlantens Brygge i København. Årets tema er tillid i ledelse.

Du kan blandt andet blive klogere på, hvad der kendetegner et tillidsforhold og få rationale bag tillidsreformen forklaret af professor Jacob Torfing. Efter frokosten kan du lære af Københavns Kommunes erfaringer med tillidsreformen og høre Danmarks bedste foredragsholder Karen-Marie Lillelund fortælle om, hvordan humor kan være et værktøj til arbejdsglæde.

Læs mere og tilmeld dig på dm.dk/kalender

PÅ DM.DK KAN DU

- se lønstatistikker for både det offentlige og det private. Som medlem kan du sammenligne din løn med andres og beregne lønniveau ud fra uddannelse, kandidatår, køn og jobfunktion. Læs mere på dm.dk/loen
- læse spændende artikler inden for dit eget felt i Fagligt Forum. Læs fx lektor i forhistorisk arkæologi Felix Riedes artikel "Kan vi lære af fortidens naturkatastrofer?" om sammenhængen mellem naturkatastrofer og samfundskatastrofer. Læs hele artiklen på dm.dk/fagligtforum
- få overblik over alle dine medlemsfordele. Vidste du for eksempel, at du som medlem af DM kan få Danmarks bedste rabat på Politiken? Se alle dine medlemsfordele på dm.dk/procent
- se alle de DM-tilbud, der kan sætte skub i din karriere. Her kan du læse om vores mentorprogram, karrierecoaching, ansøgningstjek og netværk for netop din faggruppe. Se mere på dm.dk/jobogkarriere

Det sker i DM

Personlig branding på nettet

Lær, hvordan du skaber et troværdigt og personligt håndtryk gennem hjemmesider, blogs, LinkedIn, Twitter og facebook. Du får serveret en række muligheder for at skabe en professionel og troværdig profil på nettet.

Tid og sted: 18. februar i København og 25. februar i Aarhus
Tilmelding og mere info: dm.dk/kalender

Barselsregler – tag din partner med

Barselsreglerne giver mange muligheder for at planlægge den bedste barselsorlov for den enkelte. Men den plan der passer til din situation, afhænger også i høj grad af din partners vilkår. Så tag din partner i hånden og kom til et møde, hvor I kan blive klogere på, hvor meget tid I har til barslen, hvordan økonomien ser ud, og hvad I i øvrigt skal være opmærksomme på, når I planlægger jeres barsel.

Tid og sted: 25. februar i København
Tilmelding og mere info: dm.dk/kalender

Arbejdsmiljørepræsentant?

Bliv klædt på til at vælge de rigtige redskaber og til at gennemføre en god arbejdspladsvurdering.

DM inviterer til morgenmøde med seniorforsker ved det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA), Thomas Clausen, som holder oplæg og lægger op til fælles drøftelse af blandt andet:

- Valg af APV-spørgeskema
- De forskellige metoders kvalitet
- Samspillet mellem APV-spørgeskema og den efterfølgende proces på arbejdspladsen
- Hvordan data kan bruges til at arbejde med forbedring af arbejdsmiljøet
- Hvilke interesser og interessenter, der er i spil i APV-arbejdet

Arrangementet finder sted 25. februar i Akademikerhuset på Peter Bangs Vej 30 på Frederiksberg.

Læs mere og tilmeld dig på dm.dk/kalender

DET HUMANISTISKE FAKULTET
KØBENHAVNS UNIVERSITET

INVESTÉR I DIN FREMTID - LÆS PÅ DELTID!

Tag efter- og videreuddannelse på Det Humanistiske Fakultet på Københavns Universitet.

På Åbent Universitet kan du læse et bredt udvalg af enkeltfag inden for hele det humanistiske fagområde - Historie, Dansk, Litteratur, Filosofi, Retorik, Sprog og meget mere.

Du kan få kompetencer til at undervise i et nyt fag i gymnasiet, læse en hel Bachelor- eller Masteruddannelse eller blot tage et enkelt kursus. Langt det meste af undervisningen foregår om aftenen, men det er også muligt at søge om tomme pladser på dagskurserne.

Ansøgningsfrist for efterårets kurser: 4. maj 2015.

Læs mere på

www.aabentuniversitet.hum.ku.dk

STYRK DIN KARRIERE

TAG EN MASTER PÅ RUC

INFORMATIONSMØDER

16. APRIL OG 11. MAJ KL. 17

MASTER I PROFESSIONEL KOMMUNIKATION

- Kom på forkant med den nyeste viden
- Bliv en dygtig praktiker, der arbejder med teori og metode
- Lær at planlægge, producere, udøve og evaluere kommunikation
- Højt fagligt niveau, der svarer til en kandidatuddannelse
- Koster 68.000 kr. Tager to år på deltid
- Ansøgningsfrist 1. juni 2015

www.ruc.dk/mpk

MASTER I OPLEVELSESLEDELSE

- Viden om oplevelsesdesign, innovation og markedsføring
- Indblik i forbrugeradfærd og forretningsmodeller
- Få viden og værktøjer til at lede kreative medarbejdere
- Nyt netværk på tværs af erhverv og geografi
- Koster 112.000 kr. Tager to år på deltid
- Ansøgningsfrist 1. juni 2015

www.ruc.dk/mol

RUC
Roskilde Universitet

Tilmelding nødvendig
skriv til Daniel Lord på: djl@ruc.dk